

Årsmøde 2024

efterskolerne

**Scan QR-koden.
Her får du overblik over årsmødet 2024.**

Redaktion: Efterskoleforeningen
Design og layout: e-Types
Fotos (hvor intet andet er angivet): Trine Bukh
Illustrationer: e-Types, Freepik
Tryk: GraphicUnit

Miljømærket tryksag
5041 0751

Indhold

Program	/04
Bestyrelsens beretning 2023	/06
• Forord	/08
• 2023 i glimt	/10
• Politisk status	/19
• Visioner og indsatsområder	/24
• Sekretariatets arbejde	/28
• Aktuelle projekter	/34
• Forsøgs- og udviklingsprojekter	/36
• Midt i en reformtid	/38
Ledelsesberetning og årsregnskab 2023	/42
Forslag til behandling	/48
Kandidater til bestyrelsen	/52

Program 2024

Fredag 1. marts

12.45

Ankomst og kaffe

13.45-15.00

Foredrag

1. 'Iværksætteri og ledelse mod alle odds. Om at finde nye veje, når livet ændrer sig'
Lasse Werner Madsen, iværksætter og direktør, Levitate
2. 'Kunsten at fortælle. Om fortællekunst og storytelling'
Thure Lindhardt, skuespiller og Jeppe Sand, teaterdirektør
3. 'Om tvivl, håb og handling'
Uffe Elbæk, forfatter, uddannelsesmand, iværksætter og aktivist. Fhv. kulturminister og partileder for Alternativet
4. 'Fællesskaber i ungdomslivet. Når de gør godt, og når de gør ondt'
Maria Bruselius-Jensen, ph.d. og lektor, og Niels Ulrik Sørensen, ph.d. og professor, Center for Ungdomsforskning, CeFU

15.15-16.15

Samtalesaloner

5. 'Fremtidens lærere skal kunne håndtere elevernes mangfoldighed'
Tekla Canger, lektor
Københavns Professionshøjskole
6. 'Fra festforbrug til afhængighed. Om unges brug af snus og andre nikotinprodukter'
Lotus Sofie Bast, seniorforsker i tobaksforebyggelse, Statens Institut for Folkesundhed
7. 'Digitalt selvforsvar. Hvordan ruster vi de unge til deres digitale liv?'
Maia Lorentzen, specialist i digital kultur, forfatter, Cybernauterne

8. 'Alle kan udfordre deres kreative evner.

Mere praksisfaglighed i skolerne'

Rachel Zachariassen, cand.pæd. i Didaktik – Materiel Kultur, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

16.30-17.30

Maskinrummet

9. 'Naturdannelse. Vejen til en mere bæredygtig fremtid?'
Nikolaj Voldum Ahlburg, biolog, Testrup Højskole
10. 'Aktionslæring. Tips til udvikling af pædagogisk praksis'
Marieke Brinck, cand.pæd. i pædagogisk psykologi, Den frie Lærerskole
11. 'Feedback på arbejdspladsen. Hvad kan man gøre, og hvordan bliver man bedre?'
Jesper Arp-Hansen og kolleger fra GoTeam
12. 'Kroppens betydning for lærerens lederskab'
Mathias Sune Berg, ph.d., forstander, Københavns Idrætsefterskole, KIES

18.00-19.15

Regionsmøder

19.30

Middag

21.30

Fællessang for alle

Lørdag 2. marts

8.45

Kaffe og udlevering af materialer

9.45

Velkomst v. formand Torben Vind Rasmussen

10.00

'Kunstig intelligens og vores liv med det.'

Foredrag med Anders Søgaard, forfatter, musiker og professor, Institut for Kommunikation, Københavns Universitet

11.15–16.15

Generalforsamling i Efterskoleforeningen

1. Valg af dirigenter
2. Bestyrelsens beretning v. formand Torben Vind Rasmussen

12.15–13.15

Frokost

13.15

Generalforsamlingen fortsættes

3. Fortsat debat om formandens beretning
4. Forelæggelse af revideret regnskab
5. Behandling af indkomne forslag
6. Behandling af forslag til budget og kontingent
7. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter
8. Eventuelt

19.00

Middag med efterfølgende dans v. Jungle Boogie Band

Søndag 3. marts

9.00

Musikalsk underholdning v. sangerinde og guitarist Rikke Thomsen

10.00

Kaffepause

10.15

'Det hele handler ikke om dig.'

Foredrag af Niels Overgaard, journalist og forfatter

11.15

Farvel og tak for i år.

Årsmødet afrundes af formanden

NB! Der tages forbehold for ændringer i programmet.

Bestyrelsens beretning 2023

Tid til handling

Efterskoleforeningens bestyrelse

Efterskolernes bestyrelse mødes en gang om måneden og består af ni medlemmer, der hhv. er bestyrelsesmedlemmer, lærere, teknisk-administrativt personale og forstandere på landets efterskoler.

Siden generalforsamlingen 2023 har følgende siddet i bestyrelsen:

Torben Vind Rasmussen, formand

Stine Bossen Davidsen, viceformand på Vesterdal Efterskole, næstformand

Esben Jensen, bestyrelsesmedlem på BGI akademiet

Kathrine Svane Christiansen, bestyrelsesformand på Sundeved Efterskole

Mette Ibsen, sekretær på Den danske Design- og Håndværksefterskole

Peter Munk Povlsen, forstander på Tommerup Efterskole

Pia Nørmølle Andreassen, lærer på Sportsefterskolen Aabybro

Tine Engell Kjøller, forstander på Waldemarsbo Efterskole

Troels Aamand Sørensen, forstander på Bjergsnæs Efterskole

Læs mere på efterskolerne.dk/bestyrelsen

Forord

Torsdag den 12. januar 2023 var jeg på Den frie Lærerskole på Sydlyn sammen med en lang række forstandere til årets symposium, der skal få flere efterskolefolk til at deltage i samfundsdebatten. Senere på dagen kørte jeg til København for at deltage i Deadline på DR2 i en debat med en professor i økonomistyring. Professoren vil beskære efterskolernes 10. klasse. Det vil jeg selvsagt ikke.

Dagen blev for alvor starten på den diskussion, der ventede os gennem foråret. Reformkommissionen ville inden længe offentliggøre deres anbefalinger til børn og unges veje gennem uddannelsessystemet, herunder nedlæggelse af 10. klasse.

Onsdag den 3. maj kom anbefalingerne så. Og som ventet var én af dem at nedlægge 10. klasse. I stedet for et efterskoleophold i 10. klasse foreslog Reformkommissionen et såkaldt ungdomsår uden faglige krav, løstrevet fra grundskolen og med et markant sænket offentligt tilskud, som for en helt almindelig familie ville koste næsten dobbelt så meget, som et efterskoleår i dag, og

frarøve de fleste unge muligheden for at komme på efterskole.

Som interesseorganisation for alle landets efterskoler kunne vi naturligvis ikke gøre andet end at afvise anbefalingen helt og aldeles. Vores holdning er, at vi siger ja til udvikling af 10. klasse – men nej til afvikling.

Der er behov for 10. klasse. I løbet af efterskoleåret i 10. klasse gennemgår eleverne en stor udvikling både personligt, socialt og fagligt. Og unge, der har gået i 10. klasse på efterskole, bliver mere robuste til at gennemføre en ungdomsuddannelse og har langt mindre risiko for frafald på både erhvervsuddannelser og gymnasier. Det viser undersøgelser.

Vi havde forberedt os længe ved at have talt med en bred kreds af politikere, og de var heldigvis hurtige til at skyde forslaget om at nedlægge 10. klasse ned. Det var travle dage og uger.

I 2022 satte vi på regionsmøderne gang i diskussionen om fremtidens 10. klasse. I 2023 blev vi mere konkrete. For det er tid til handling.

Foreningens holdning er, at vi skal tage initiativ til at udvikle indholdet af 10. klasse for at følge med tiden og for at sikre 10. klassens aktualitet og legitimitet i fremtiden. Derfor har årets regionsmøder handlet om et konkret forslag til fremtidens 10. klasse med tre spor: et bogligt,

"Vi skal tage initiativ til at udvikle indholdet af 10. klasse for at følge med tiden og sikre 10. klassens aktualitet og legitimitet i fremtiden"

et praksisfagligt og et spor med fokus på medborgerskab. Vi har i forlængelse af drøftelserne sat gang i et udviklingsprojekt, hvor en række efterskoler i skoleårene 2024/25 og 2025/26 udvikler og afprøver den nye model for 10. klasse.

Vi er samtidig ved at finde den rette model for, hvordan vi kan give flere unge økonomisk mulighed for at komme på efterskole. Vi anbefaler en ny stipendieordning, og vi er stadig undersøgende og skal høste af efterskolernes erfaringer.

Bæredygtighed er en vigtig del af vores arbejde i foreningen. Der er ingen tvivl om, at klimakrisen er vor tids største udfordring – uden sammenligning. Der er heller ingen tvivl om, at vi alle kan gøre mere for at sætte turbo på den grønne omstilling. På sidste års generalforsamling blev der vedtaget en resolution, der forpligter både bestyrelse og de enkelte efterskoler på en lang række områder. Det er beskrevet nærmere under 'Visioner og indsatsområder' i beretningen.

2023 blev også året, hvor foreningen udgav 'Efterskolesangbogen' for første gang. Vi overtog sangbogen fra KFUM og KFUK, og den står nu på mange efterskoler side om side med

Efterskolerne i tal

- 32.368 unge startede på efterskole i august 2023
- 24.749 startede i 10. klasse og 7.619 i 8. eller 9. klasse.
- Der er i alt 242 efterskoler i Danmark
- Den gennemsnitlige skolestørrelse er 134 elever.

Højskolesangbogen og vidner om, at vi nu har en sangbog for unge med sange udvalgt af unge. Vi håber, at I fremover vil bidrage til, at sangbogen kan løfte sangkulturen endnu mere på efterskolerne.

Sidst men ikke mindst blev 2023 året, hvor frafaldet på efterskolerne endelig faldt igen efter flere års stigning. 13 procent af vores elever forlod efterskolen igen i løbet af skoleåret mod 14 procent året før. Der er ingen tvivl om, at vi også på efterskolerne har udfordringer med mistrivsel, og at det har betydning for frafaldet. Derfor er vi også glade for, at Trivselskommissionen – med vores input – arbejder på at finde veje, der skal forebygge mistrivsel.

Til alle jer i efterskoleverdenen: Hver eneste dag arbejder I med unge mennesker. I lytter til unge. Kender unges hverdag, glæder, udfordringer. I taler unge op, ikke ned. I gør en kæmpestor indsats. Sammen med 32.368 unge efterskoleelever viser I os, hvor meget der er at glæde sig over og kæmpe for.

På bestyrelsens vegne,

Torben Vind Rasmussen

Formand for Efterskoleforeningen

2023 i glimt

Januar

Symposium

2023 startede med årets symposium, der handlede om at få flere efterskolefolk til at deltage i samfundsdebatten. På symposiet blev der arbejdet med aktuelle emner, oplæg og skriveværksted. Denne gang var omdrejningspunktet Reformkommissionens anbefalinger på folkeskole- og ungdomsuddannelsesområdet, som vi på daværende tidspunkt ikke kendte hele ordlyden af. Vi vidste dog, at 10. klasse ville komme i spil.

På symposiet havde vi desuden besøg af Troels Mylenberg, tv-vært og tidligere politisk redaktør og højskoleforstander, og Rikke Bekker, daværende chefredaktør på Fyns Amts Avis.

Februar

Danmarks Indsamling

En gang om året går en række humanitære organisationer og DR sammen om 'Danmarks Indsamling' for at hjælpe mennesker i nogle af verdens fattigste lande.

Efterskolerne, Danmarks Indsamling og Dansk Retursystem samarbejdede i 2023 om 'hele Danmarks Pantindsamling', hvor de indsamlede pantkroner gik til Danmarks Indsamling. 18 efterskoler pantede for hele 397.473 kr. til fordel for verdens sårbare børn. Beløbet blev præsenteret ved Danmarks Indsamlings tv-show på DR1 den 4. februar 2023 i Randers.

Årsmøde og generalforsamling

Første weekend i marts var der årsmøde på Nyborg Strand. Omkring 1.400 efterskolefolk fra hele landet deltog i 13 forskellige aktiviteter og workshops om alt fra bortvisninger og elevfester til ny udsathed i ungdomslivet, forældresamarbejde og klimastrategi.

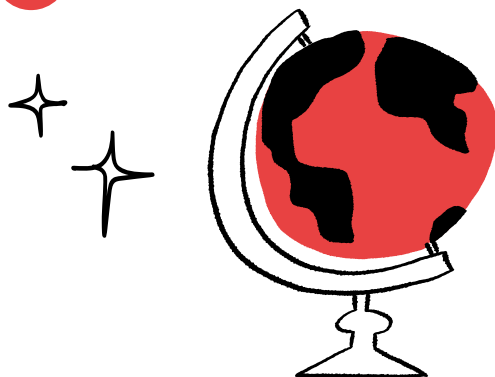
Generalforsamlingen bød bl.a. på besøg af børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye [S] og bestyrelsesvalg. Her var der nyvalg til Troels Aamand Sørensen, forstander på Bjergsnæs Efterskole, og genvalg til Mette Ibsen, sekretær på Den danske Design- og Håndværksefterskole, og Stine Bossen Davidsen, viceforstander på Vesterdal Efterskole.

På årsmødet blev der desuden vedtaget en resolution for mere bæredygtighed, der forpligter både de enkelte efterskoler og foreningen på en række punkter, og som et udvalg under bestyrelsen har arbejdet videre med.

Læs mere under punktet 'Visioner og indsatsområder'

Marts

April

Praksisfaglighed i Norge

I april var bestyrelsen på studietur til Trondhjem i Norge. Baggrunden for turen var et ønske om at indhente viden og inspiration til arbejdet med praksisfaglighed i vores skoleform.

Norge er længere fremme, når det handler om at integrere praktiske fag i skolen. I 10. klasse er der bl.a. en mundtlig, praktisk prøve i naturfag, matematik og arbejdsliv. Sidstnævnte er et særligt fag med fokus på overgangen til en ungdomsuddannelse.

Studieturen, der var finansieret af EU-midler, gav masser af indsigt til foreningens videre arbejde med praksisfaglighed og det kommende udviklingsprojekt om 10. klasse.

Reformkommissionens anbefalinger

3. maj offentliggjorde Reformkommissionen sine anbefalinger til overgange mellem grundskole og ungdomsuddannelser.

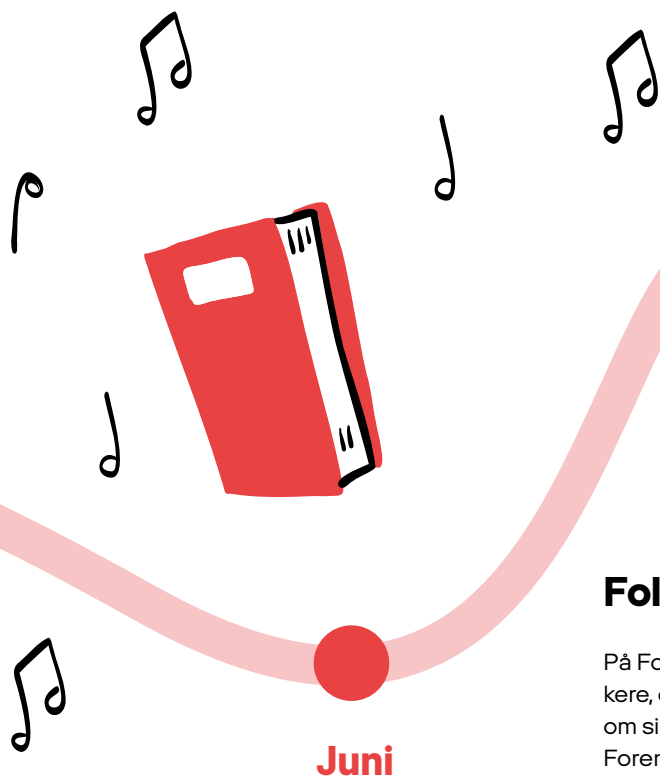
En af anbefalingerne var at nedlægge 10. klasse og erstatte et efterskoleophold i 10. klasse med muligheden for et såkaldt ungdomsår uden faglige krav, løsrevet fra grundskolen og ikke mindst med et markant lavere tilskud. Målet er at få flere unge hurtigere ud på arbejdsmarkedet og dermed øge arbejdsudbuddet i en situation, hvor omkring 45.000 unge står uden uddannelse eller arbejde.

Foreningen havde forberedt sig grundigt på offentliggørelsen og sagde blankt nej til at afskaffe 10. klasse. Knap 25.000 unge går i 10. klasse på efterskole, fordi de har behov for det. Klasstrinnet er en vigtig overgang til en ungdomsuddannelse for mange unge.

Maj

Udgivelse af Efterskolesangbogen

I juni udkom Efterskolesangbogen. Udgivelsen blev fejret ved en reception i Vartov, hvor der blev sunget nogle af de nye sange til akkompagnement af sekretariatets husorkester.

Det nye sangbogsudvalg havde travlt med at færdiggøre Efterskolesangbogen i foråret 2023. Sangbogen indeholder 178 sange, og formålet med den er at få eleverne til at synge sammen og opleve glæden ved fællessang.

Planen er, at Efterskolesangbogen skal udkomme hvert fjerde år, så der sikres aktualitet i sangene.

Læs mere om Efterskolesangbogen under punktet 'Sekretariatets arbejde'

Folkemødet

På Folkemødet i Allinge på Bornholm går politikere, organisationsfolk og skoleelever rundt side om side og mødes i debatter om aktuelle emner. Foreningen deltager for at skabe opmærksomhed om efterskoler og emner, der knytter sig til unge mennesker.

I år arrangerede foreningen i samarbejde med Friskolerne en debat om grundskolen 'Hvordan kan skoler skabe rammer for meningsfulde fællesskaber?' I panelet var bl.a. Rasmus Meyer, forstander på Krogerup Højskole og nuværende formand for Trivselskommissionen, samt Eva Secher Mathiasen, daværende formand for Dansk Psykolog Forening.

Derudover var der en workshop i relation til foreningens projekt '6Dialoger', hvor der blev sat fokus på krænkende adfærd og grænser, og hvor de deltagende elever afprøvede et samtaleværktøj, som foreningen har udviklet i samarbejde med Sex & Samfund.

Foreningen driver desuden Ungdomshøjen i samarbejde med Højskolerne og Friskolerne. Det er elevernes egen scene, hvor de selv afholder debatter og arrangementer.

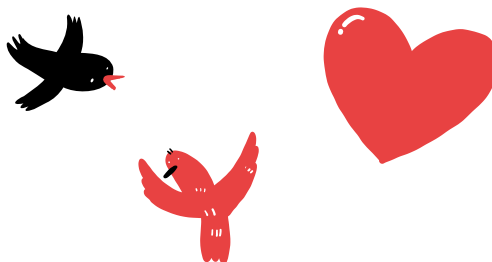
Det er en helt særlig glæde med de mange efterskoleelever, der deltager. De skaber positiv og vigtig opmærksomhed om vores skoleform. På Folkemødet i 2023 deltog omkring 300 elever fra fem efterskoler.

Skolestart

32.368 unge startede på efterskole i skoleåret 2023/24. Det viser opgørelsen af årets elevtal, der omfatter elever, der er startet i dette skoleår, og elever, der er faldet fra i skoleåret 2022/23.

Årets elevtal er højt og dog en lille smule lavere end sidste års rekord på 32.447.

Regionalt er der sket en positiv udvikling i elevtallet på efterskolerne på Fyn, Sjælland og i Midt- og Vestjylland.

August

Sorørmødet

Med temaet 'Fagenes fest' afholdt børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye (S) traditionen tro det årlige Sorørmøde med politikere, eksperter og repræsentanter fra skolesektoren. I år med 40-års jubilæum.

Sorørmødet havde fokus på praksisfaglighed i skolen, som ministeren er stor fortaler for. Der var bl.a. oplæg om udvikling af skolens fag, de to frikommuner Holbæk og Esbjerg samt praktiske prøver og evalueringsformer. Fra foreningen deltog formand Torben Vind Rasmussen.

Fælles bestyrelsesmøde med Friskolerne og Højskolerne

Vi har et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde med Friskolerne og Højskolerne. Hvert år holder vi et fælles bestyrelsesmøde på tværs af de tre foreninger, hvor vi deler både faglige og politiske udfordringer. Det er en tradition, som foreningen sætter stor pris på.

De tre foreninger har arbejdet sammen om flere projekter, bl.a. det fælles udviklingsprojekt 'Frirummet', som lige nu er på vågeblus, da den eksterne finansiering fra fonde er løbet ud.

'Folkets Journalistpris' er en udløber af Frirummet, som foreningen nu investerer kræfter i at gøre til en årlig begivenhed, hvor medier, der laver nærværende og kritisk journalistik for unge og for folket, belønnes.

Læs mere om Folkets Journalistpris under punktet 'Aktuelle projekter'

Vejlederkonferencen

I september slog foreningen dørene op for 370 efterskolevejledere til årets vejlederkonference i Vingsted. Det overordnede tema var 'Skab samklang i vejledningen' med musik som metafor og inspiration til, hvordan vejlederen kan forstå sin rolle som 'den, der lytter og kommunikerer, den der dirigerer, og den der folder elevernes fremtid ud'.

Den første dag var der oplæg fra sociolog Emilia van Hauen og forfatter Christian Hjortkjær, der ud fra hvert deres perspektiv fortalte om unge i dag.

På konferencens anden dag holdt fløjtenist Helene Simonsen oplæg om, hvordan man kan bruge musik som inspiration til netop at skabe samklang i vejledningen. Derudover var der workshops, netværksmøder, oplæg fra Børne- og Undervisningsministeriet, underholdning og masser af sang.

September

Efterskolernes Dag

Efterskolernes Dag søndag den 24. september var også i 2023 velbesøgt.

Omkring 25 procent af efterskolerne havde flere besøgende end sidst, ca. 50 procent samme niveau og godt 25 procent færre, viste den efterfølgende evaluering.

I 2023 kørte kampagnen 'Det er os, der er efterskolen' som betalt indhold på Facebook, Instagram og YouTube. Derudover blev der produceret en række nye videoer til TikTok.

I kampagneperiodens knap fire uger nåede kampagnen op på i alt 3,1 mio. visninger.

Læs mere om Efterskolernes Dag under punktet 'Sekretariatets arbejde'

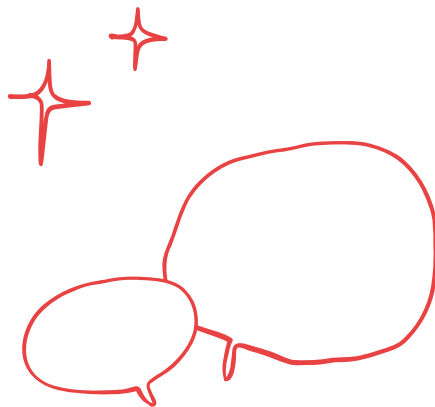
Regionale dialogmøder

I løbet af efteråret var foreningens bestyrelse – som sidste år – rundt i alle regioner.

Baglandets input er meget vigtige i det strategiske arbejde med at udvikle vores skoleform, dens indhold og betingelser. Og det er vigtigt, at diskussionen foregår rundt i landet og ikke udelukkende på årsmødet i marts.

I 2023 handlede dialogmøderne om bestyrelsens forslag til udvikling af 10. klasse i tre spor: Et bogligt, et praksisfagligt og et spor med fokus på medborgerskab. Samtidig blev der drøftet et forslag til en ny stipendieordning, så flere unge fra familier med lave indkomster får bedre mulighed for at komme på efterskole end i dag.

Læs mere om udvikling af 10. klasse og ny stipendieordning under punktet 'Visioner og indsatsområder'

September

Oktober

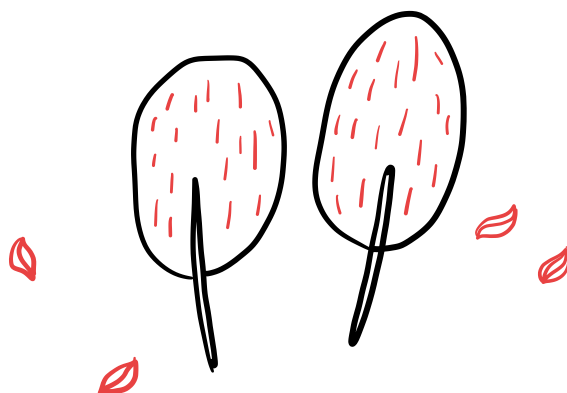

Lederkonferencen

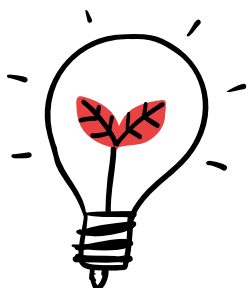
Efterskolernes lederkonference er et årligt forum for inspiration og netværk mellem efterskolernes ledende medarbejdere.

Temaet for dette års lederkonference på Scandic i København var 'Resonans – samklang og modspil', hvor Region Sjælland inviterede til eftertænkksomhed og debat om efterskolernes rolle i samfundet med udgangspunkt i Hartmut Rosas begreb om resonans. Hvordan forholder efterskolerne sig til den verden, der omgiver os? Hvordan bevæger vi os i den, og er vi fortsat en væsentlig aktør, når det handler om livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse? Det debatterede 208 deltagere over tre dage, hvor der også var tid til netværk og hyggeligt samvær.

Foreningen stod for morgensamlingen tirsdag morgen og et oplæg om fremtidens forening.

November

Konference om praksisfaglighed

'Styrk elevernes praktiske læring' lød overskriften på en velbesøgt konference om praksisfaglighed på efterskoler, som foreningen afholdt på Remisen i Brande. Alle taler lige nu om praksisfaglighed, men hvordan arbejder man helt konkret med det populære begreb?

Temaet blev udfoldet med tre vinkler: Praksisfaglighed og læring, praksisfaglighed i forhold til unges trivsel samt praksisfaglighed og dannelse. Derudover var der input fra efterskoler, der fortalte om, hvordan de konkret arbejder med praksisfaglighed, og en paneldebat om dilemmaer.

I forlængelse af konferencen har foreningen oprettet netværket 'Efterskolernes Praksisnetværk'.

Læs mere om netværket på efterskolerne.dk

Politisk status

2023 begyndte med en nyvalgt regering bestående af Socialdemokraterne, Moderaterne og Venstre – og med børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye [S] i spidsen for efterskolernes område.

Foreningen har god dialog med både minister og børne- og undervisningsordførere om en lang række områder, der påvirker efterskolerne. Fra foreningens side er der en oplevelse af at blive lyttet til med stor respekt for skoleformen.

Her er de vigtigste temaer, som foreningen har haft dialog med politikerne på Christiansborg og Børne- og Undervisningsministeriet om i 2023:

Krav om socialt ansvar

Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye [S] deltog på årsmødet 2023, og her lagde han ikke skjul på, at efterskoler skal tage et større samfundsansvar, og at elevsammensætningen i højere grad skal afspejle det danske samfund.

I et interview til nyhedsbrevet Efterskolelandskabet forud for årsmødet sagde Mattias Tesfaye bl.a.,

”Jeg bor selv på Københavns vestegn, og det er nok et af de steder i landet, hvor færrest tager på efterskole. Jeg synes, at efterskoler burde sige: ’Vi er en succes, vi lykkes med meget, og nu vil vi også hjælpe det danske samfund med integrationsopgaven’. På samme måde skal vi også have flere unge fra familier med lavere indtægter og kortere uddannelser på efterskole. Jeg siger ikke det her, fordi nogen ikke skal gå på efterskole, men jeg siger, at det skal være muligt for flere at gå på efterskole. Det er jo en løbende diskussion, om samfundet skal blive ved med at bruge alle de mange penge på efterskoler. Men jeg vil hellere

vende diskussionen og sige: Når nu efterskoler er så populære og giver så mange unge et år, de aldrig glemmer, skal vi så ikke i stedet gøre det muligt for flere at komme på efterskole?”

10. klasses fremtid

3. maj 2023 offentliggjorde Reformkommissionen i alt 50 anbefalinger i rapporten 'Nye Reformveje 2'. Målet med anbefalingerne er at skabe bedre overgange i uddannelsessystemet.

En af anbefalingerne er en ny ungdomsuddannelse – Højere Praktisk Eksamen (HPX) – en toårig uddannelse, der skal øge søgningen mod bl.a. erhvervsuddannelserne og reducere gruppen af unge, som ikke får en uddannelse. 10. klasse er i anbefalingen fra Reformkommissionen en del af den nye ungdomsuddannelse – dog bortset fra specialtilbud, ligesom efterskoler vil kunne udbyde et såkaldt ungdomsår efter 9. klasse uden faglige krav og med stærkt nedsat tilskud. I stedet anbefales at øge støtten til efterskoleophold i 8. og 9. klasse for at tilskynde unge til at vælge et efterskoleophold tidligere.

Foreningen afviser blankt anbefalingen om at nedlægge 10. klasse. Vi tager gerne medansvar for de unge, der ikke er i uddannelse eller arbejde. Bl.a. ved at give mulighed for, at flere unge med udfordringer kan komme på efterskole og ved at arbejde for, at flere efterskoleelever får et mere nuanceret blik på valget af ungdomsuddannelse.

I forbindelse med offentliggørelsen af Reformkommissionens anbefaling om at nedlægge 10. klasse afviste en lang række partier anbefalingen, herunder Venstre, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten.

Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye [S] har desuden sagt, at regeringen "vil fastholde efterskolerne som et tilbud efter 9. klasse". [Altinget, 8. november 2023]

Det er foreningens holdning, at selv om et 10. skoleår ser ud til at kunne bestå på efterskoler, er der stadig tvivl om den kommunale 10. klasse, og om 10. klasse fortsat kan hedde 10. klasse. Det er sårbart for skoleformen, for efterskoler vil dermed blive en isoleret ø i uddannelsessystemet, som hverken har anker i grundskolen eller ungdomsuddannelserne.

Foreningen har deltaget i møder med ministeren og centrale aktører om HPX og følger den politiske proces meget tæt.

Nyt folkeskoleudspil

Regeringens folkeskoleudspil blev præsenteret i oktober. Udspillet indeholder 35 forslag, der skal gælde fra skoleåret 2025/26. Folkeskoleudspillet skal dog inden da have opbakning fra alle partier, der er med i folkeskoleforliget. Her er et par nedslag:

- Kortere skoledage
- Færre mål [ni ud af ti mål skal væk]
- Mulighed for juniormesterlære i 8. og 9. klasse for elever, der ønsker at gå en erhvervsfaglig vej. Her foregår undervisningen på en virksomhed op til to dage om ugen.
- Et nyt valgfag i teknologiforståelse
- Flere penge til nye faglokaler

Trivselskommissionen

Regeringen nedsatte i august 2023 Trivselskommissionen, der skal undersøge, hvordan man forebygger mistrivsel og sårbarhed blandt børn og unge mellem 0 og 25 år, efter at tal og undersøgelser har vist stigende udfordringer med mistrivsel

blandt børn og unge. Trivselskommissionen skal se på fire overordnede temaer:

- Fællesskaber og relationer
- Tidlig indsats og forebyggelse
- Livsmod og robusthed
- Det gode digitale liv

Det er temaer, hvor efterskoler sidder med stor viden og erfaring, herunder hvordan fællesskab og pædagogik kan være med til at styrke trivslen.

Foreningen har haft flere møder med Trivselskommissionens formand, Rasmus Meyer, forstander på Krogerup Højskole, hvor det er blevet drøftet, hvordan efterskoler kan bidrage konstruktivt til kommissionens arbejde.

Specialtakster

Det er vigtigt at sikre, at efterskoler, der optager elever med specialundervisningsbehov, også har økonomi til at kunne tilbyde eleverne den rette støtte – uanset om eleverne modtager specialundervisning på en almen efterskole eller en specialefterskole.

Kombinationen af flere elever med specialundervisningsbehov og et urimeligt støttesystem med fastlåste puljer til støtte betyder, at taksterne til specialundervisning igen i 2023 er faldet. Derfor har foreningen gennem flere år gjort en stor indsats for at påvirke politikerne på Christiansborg til at åbne de nuværende puljer eller alternativt tilføre flere penge, så efterskolerne har mulighed for at give den nødvendige specialundervisning. Det er endnu ikke lykkedes, men arbejdet fortsætter ufortrødent.

Medlem af Landdistrikternes Fællesråd

Mange efterskoler ligger i landdistrikter og er derfor også vigtige interessenter i regeringens politik for landdistrikter.

Foreningen havde derfor i 2023 et møde med daværende kirkeminister, minister for landdistrikter og minister for nordisk samarbejde Louise Schack Elholm [V] om, hvordan efterskoler kan blive en endnu mere aktiv spiller i udviklingen af bl.a. de små landsbyer.

"Vi tager gerne medansvar for de unge, der ikke er i uddannelse eller arbejde"

Herudover er foreningen meldt ind i Landdistrikternes Fællesråd, en interesseorganisation, der varetager politiske interesser for danske landdistrikter og yderområder.

"Det er vigtigt, at efterskoler, der optager elever med specialundervisningsbehov, også har økonomi til at kunne tilbyde eleverne den rette støtte"

Tilsyn

I 2023 har Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) gennemført det lovbundne, risikobaserede 'stå mål med' tilsyn, der gennemføres hvert andet år på efterskoler.

I tilsynet screenes alle almene efterskoler på baggrund af en række udvalgte indikatorer som karaktergennemsnit og overgangsfrekvens til ungdomsuddannelse. Efterskoler, der scorer lavt på de udvalgte parametre, udtages derefter til tilsyn.

Det er foreningens oplevelse, at tilsynet er forløbet uden store problemer i 2023. Der er ofte gode grunde til, at efterskoler kan score lavt i dette tilsyn, og skolerne har god dialog med STUK om særlige elevgrupper, der ofte kan forklare eventuel lav score.

I 2023 er der for andet år i træk gennemført tilsyn med specialundervisning på almene efterskoler. Her har skolerne blandede oplevelser af effekten af tilsynet. Nogle skoler oplever, at STUK stiller meget store krav til dokumentation og går meget tæt ind i det pædagogiske og didaktiske rum. Fra foreningens side er der stor opmærksomhed på, at efterskoler, der tager et socialt ansvar, ikke omfattes af unødige, tidskrævende

tilsyn. Det har foreningen en løbende dialog med STUK om.

STUK har også undersøgt, hvordan efterskoler lever op til reglerne omkring prøveafholdelse og -fritagelse. På det område har der været behov for at tydeliggøre reglerne, der gælder for elever med særlige behov.

Endelig er der i tilsynsplanen for 2023 varslet tilsyn med elevudskrivninger. I skrivende stund er det tilsyn ikke iværksat.

I den forbindelse er det værd at nævne, at foreningen i 2023 har fået færre henvendelser fra skoler, der er blevet udtaget til enkeltsagstilsyn på baggrund af f.eks. forældrehenvendelser sammenlignet med sidste år.

Foreningen fortsætter den tætte dialog med STUK om rammer og vilkår for tilsynene og har bl.a. deltaget i møde om tilsyn med specialefterskolernes tilsyn med undervisningen samt i et formelt Tilsynsforum med de øvrige uddannelsesinstitutioner, hvor den overordnede strategi for tilsyn drøftes.

Forebyggelsesplan

Regeringen indgik sammen med flere af Folketingets partier en aftale om en forebyggelsesplan med initiativer, der skal nedsætte børn og unges forbrug af tobak, nikotinprodukter og alkohol.

I forebyggelsesplanen opfordres efterskoler og en række øvrige skoleformer til at udforme og implementere en alkoholpolitik lokalt med inddragelse af elever og forældre.

Foreningen opfordrer alle efterskoler til at forholde sig til forebyggelsesplanen, der ligger i naturlig forlængelse af det brev, som foreningen sendte ud lige efter skoleårets start i august sammen med Sundhedsstyrelsen, Skolelederforeningen, Danmarks Lærerforening og Skole og Forældre med en opfordring til bl.a. at fremme fester uden alkohol og at gå i dialog med forældre om alkohol og tobak/nikotin.

Visioner og indsatsområder

Visioner

- I 2025 er efterskolerne en stærk overgang til ungdomsliv og uddannelse for alle 14-18-årige
- I 2025 er efterskolerne en central værdibaseret aktør i unges liv og uddannelse
- I 2025 er foreningen et attraktivt fællesskab for alle medlemmer

Bestyrelsen har med afsæt i foreningens værdigrundlag formuleret tre overordnede visioner for arbejdet frem mod 2025. Visionerne sætter både retning og mål, og de er omdrejningspunkt for foreningens politiske og strategiske arbejde.

Visionerne er derfor også omdrejningspunkt for de særlige indsatsområder, der sættes i gang af bestyrelsen hvert år efter årsmødet.

Indsatsområderne for 2023 afspejler et ønske om udvikling, en investering i skoleformens fremtid med stabile rammebetingelser og stort fokus på bæredygtighed, herunder sidste årsmødes resolution.

Projekt Ny 10. klasse

Der har i 2023 været et betydeligt pres på 10. klasses legitimitet, som foreningen ikke kan sidde overhørig.

Ligeledes har de seneste 20 års politiske udmeldinger om 10. klasse handlet om klassetrinnets berettigelse – og ikke indholdet, som derfor ikke har været til drøftelse.

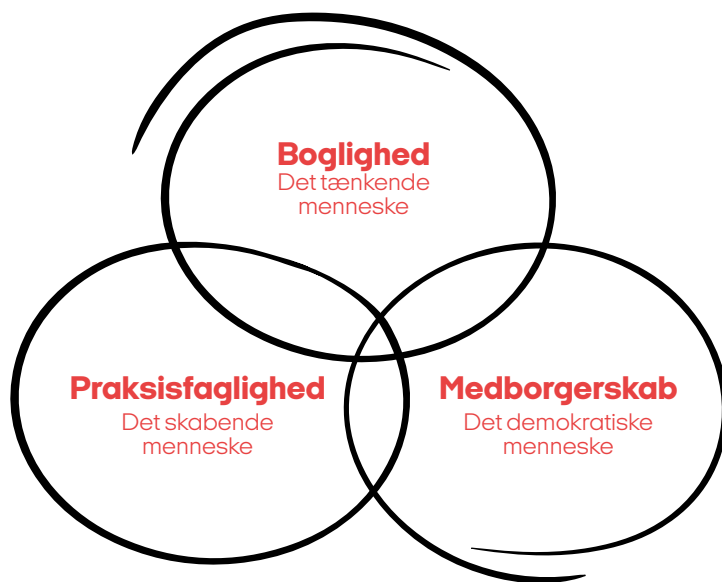
Reformkommissionens forslag i maj om at erstatte 10. klasse med et næsten tilskudsløst ungdomsår, uden formel kobling til resten af uddannelsesverdenen, styrkede foreningen i visheden om, at det er nødvendigt selv at tage ansvar for at udvikle 10. klasse, som stort set ikke har ændret sig siden folkeskoleloven i 1975.

Foreningen ønsker en skoleform, som har et anker i det formelle skolesystem, samtidig med at efterskolerne har friheden – og dermed forpligtelsen – til at imødekomme de unges behov for at trives og lykkes med deres liv.

Vi har derfor sat gang i et større udviklingsprojekt, hvor omkring 15 efterskoler arbejder strategisk med en ligeværdig tredeling mellem boglighed, praksisfaglighed og medborgerskab. De tre hovedområder udgør tilsammen mindst 600 timer.

Projektet skal løbe over skoleårene 2024/25 og 2025/26. Der er ansat en projektleder, projektet skal evalueres eksternt, og det er hensigten, at projektet kan danne grundlag for en efterfølgende modernisering af loven og bekendtgørelsen om 10. klasse. Midlerne til udviklingsprojektet kommer fra foreningens egen økonomi.

På regionsmøderne i løbet af efteråret er projektet blevet fremlagt og drøftet med gode input og naturlige overvejelser om, hvorvidt projektet kan begrænse efterskolernes frihed til at lave den skole, de har mulighed for i dag.

De tre moduler i 'Projekt Ny 10. klasse'.

Ny stipendieordning

Det er et meget tydeligt signal fra regeringen og særligt børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye [S], at det helt afgørende for fortsat politisk opbakning til efterskolerne er, at skolerne tager et større socialt ansvar. Der er fortsat alt for mange unge, der ikke har mulighed for at komme på efterskole.

Det er vi trods hensigtserklæringer, herunder det sociale charter for socialt ansvar fra 2016 og et bud på en ændret elevstøtteskala for at flytte støtte fra top til bund, ikke lykkedes med.

Bestyrelsen har derfor arbejdet på et konkret forslag til en ny stipendieordning om, at der i tillæg til den nuværende ordning med lokal efterskolestøtte oprettes en national stipendieordning med omkring 1.200 årlige stipendier á 33.000 kr. Stipendieordningen vil give mulighed for, at 1.200 unge kan komme på efterskole med en egenbetaling på helt ned til omkring 22.000 kr.

Stipendierne skal kunne søges lokalt på den enkelte efterskole af familier med en husstandsindkomst under 500.000 kr. og er primært målrettet familier, der ikke er i målgruppen for kommunale tilskud. Bestyrelsen har fremlagt modellen på de regionale dialogmøder i efteråret. Den er blevet taget overvejende godt imod med

en bevidsthed om, at efterskoler skal tiltrække nye elevgrupper. På møderne har bestyrelsen også fået input til den konkrete udformning.

Bestyrelsens indstilling til det videre arbejde bliver fremlagt til afstemning på den kommende generalforsamling i 2024.

En Håndsrækning

En Håndsrækning er et partnerskab med Egmont Fonden, som siden 2017 har doneret i alt ni mio. kr. til stipendier til hjælp til finansiering af efterskoleophold for udsatte unge fra familier med lave indkomster. Støtten uddeles gennem Efterskoleforeningen, og takket være bevillingen fra Egmont Fonden har 92 elever modtaget stipendier á 20.000 kr. til hjælp til finansiering af et efterskoleophold i skoleåret 2023/24.

Foreningen er meget taknemmelig for En Håndsrækning, der giver unge mulighed for at modtage vigtige stipendier.

Læs mere på efterskolerne.dk under 'Pris og støttemuligheder'

Bæredygtighed

Klimaforandringer og konsekvenserne heraf er tidens måske største og vigtigste dagsorden. Og på efterskolerne fylder bæredygtighed meget.

På generalforsamlingen sidste år vedtog et flertal af medlemmerne et resolutionsforslag, der pålægger forening og skoler flere tiltag, der skal stimulere efterskolernes arbejde med bæredygtighed.

Resolutionen har været en stor inspiration i foreningens arbejde med bæredygtighed. Mange aktiviteter er sat i gang i 2023.

Bestyrelsen har grundigt diskuteret, hvordan foreningen bedst styrker efterskolernes

arbejde med bæredygtighed og vurderer, at der i den nuværende lov er rig mulighed for at arbejde med bæredygtighed i både undervisning og drift via friheden i lovgivningen.

Bestyrelsen kan derfor ikke på det nuværende grundlag indstille at skrive bæredygtig dannelse ind i hovedsigtet. Der er for stor usikkerhed om, hvad begrebet bæredygtig dannelse indeholder, og der er behov for en grundigere drøftelse i medlemskredsen af, hvordan foreningen bedst muligt stimulerer efterskoler, medarbejdere og elever til at øge fokus på bæredygtighed.

Bestyrelsen har i dialog med kredsen bag resolutionen nedsat et udvalg, der skal sætte bæredygtig dannelse på dagsordenen blandt alle medlemmer.

Udvalget består af syv medlemmer og skal så vidt muligt have repræsentation fra forskellige skoleprofiler og medarbejdergrupper. Udvalget nedsættes formelt pr. 1. april 2024.

Resolutionen

Årsmødet forpligter hermed skolerne til at:

- Afklare deres ståsted ift. bæredygtig dannelse og implementere det i deres pædagogiske praksis
- Udvikle og omlægge deres drift, så den bliver så bæredygtig som mulig
- Virke som inspiratorer og rum for den bæredygtige udvikling

Årsmødet forpligter desuden hermed Efterskoleforeningens bestyrelse og sekretariat til at:

- Undersøge hvilken status bæredygtig dannelse bør have i efterskolernes lovgrundlag herunder evt. hovedsigtet
- Involvere sig politisk i tilblivelsen af og arbejdet med en national handleplan for uddannelse for bæredygtig udvikling (UBU)
- Fortsat at facilitere bæredygtighedsnetværk for efterskoler og kommunikere udvekslinger af best practice og samarbejder på tværs af skoler
- Afsætte ressourcer til at understøtte udviklingen af den bæredygtige dannelse på skolerne
- Facilitere debatter om bæredygtig dannelse
- Inddrage bæredygtighed i foreningens kampagner og kommunikation

Formålet med udvalget er at:

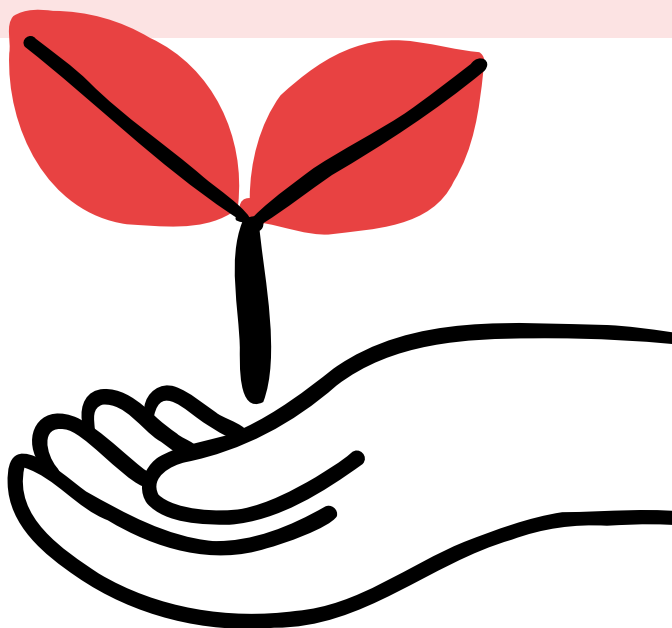
- Planlægge og effektivere konferencer og møder for netværket for bæredygtighed for at sikre en bred debat om bæredygtig dannelse
- Bidrage til at sikre, at efterskolernes 'best practice' vedr. bæredygtig dannelse når ud til alle medlemmer
- Være sparringspartner i bestyrelsens arbejde med at udvikle mere bæredygtige efterskoler
- Give input til sekretariatet vedrørende udbud af kurser og kvalificering vedrørende bæredygtig dannelse
- Sikre fortsat fokus på, hvordan efterskoler arbejder med at indfri resolutionens målsætninger

For at sikre bedst mulig forankring blandt alle medlemmer ønsker foreningen at frikøbe en medarbejder på en efterskole. Medarbejderen ansættes på deltid og er koordinator for udvalget.

Bæredygtige efterskoler

Foreningen lavede i 2023 en undersøgelse blandt alle efterskoler om bæredygtighed i drift og undervisning. 54 procent har svaret.

77,5%	procent har bæredygtighed som en del af værdigrundlaget
72,7%	har talt med medarbejderne om, hvor det er bedst at sætte ind
90%	italesætter bæredygtighed over for eleverne
80%	af studieturene foregår med bus
86,4%	bruger flere penge på bæredygtige tiltag end for to år siden
13,6%	ønsker flere krav til grøn omlægning af driften
9,8%	ønsker flere krav til undervisningen vedr. bæredygtighed

Sekretariatets arbejde

Foreningens sekretariat holder til på Vartov i København. Direktionen består af direktør Bjarne Lundager Jensen og vicedirektør Helene Valgreen. Helene Valgreen tiltrådte 1. august 2023.

Sekretariatet er opdelt i fire teams, som i 2023 fik nye navne, der er mere præcise for det enkelte teams opgaver:

Team oplysning og administration

Rådgiver forældre og andre med interesse for efterskoler og varetager det administrative arbejde i foreningen, herunder bl.a. it, økonomi og kurser.

Team politik og kommunikation

Producerer og udgiver foreningens egne medier og arbejder med kampagner og politisk interessevaretagelse.

Team skoledrift og jura

Rådgiver ledere, sekretærer og bestyrelser på efterskoler om skoledrift, f.eks. tilskudsregler, ansættelsesret og elevsager.

Team skoleudvikling og pædagogik

Arbejder med pædagogiske udviklingsprojekter, internationalt samarbejde og uddannelsesvejledning i bred forstand.

Herudover betjener sekretariatet foreningens bestyrelse, bl.a. den praktiske udførelse af opgaver i relation til strategi, visioner og indsatsområder.

Find sekretariatets medarbejdere på efterskolerne.dk/medarbejdere

Vejledningsudvalget

Vejledningsudvalget er en permanent arbejdsgruppe inden for området vejledning, overgange og vejledning af særlige elevgrupper. Vejledningsudvalgets opgave er at følge vejledningsrådets udvikling og komme med idéer og igangsætte aktiviteter, der kan udvikle efterskolernes vejledningstilbud samt give sparring til foreningen. Vejledningsudvalget er også med til at planlægge den årlige vejlederkonference. Udvalgets medlemmer udpeges for en toårig periode og mødes fysisk tre gange årligt.

Herunder følger en række særlige nedslag på sekretariatet i 2023:

Frie Fagskoler er flyttet ind på Vartov

Sekretariatet har kontorfællesskab med Frie Fagskoler, hvis medarbejdere og formand flyttede ind i april 2023. Her blev Frie Fagskoler optaget i Efterskoleforeningen som associerede medlemmer. Baggrunden var et ønske fra Foreningen af Frie Fagskoler om at blive del af et større sekretariatsfællesskab. De to skoleformer deler lovgivning med samme hovedsigte om livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

Associeringen indebærer, at Frie Fagskoler betaler kontingent og derved opnår en række afgrænsede medlemsfordele. Associeringen omfatter dog ikke optagelse som fuldgældigt medlem med stemme- og valgret på foreningens generalforsamling og eventuelle andre rettigheder og pligter, der følger af foreningens vedtægter.

Kurser og webinarer

Foreningen har i 2023 afholdt:

- 39 kurser med i alt 1.921 deltagere.
- Til sammenligning blev der 2022 afholdt 24 kurser med i alt 1.561 deltagere.

Der er desuden blevet afholdt 40 webinarer med i alt 18.000 deltagere primært med europæisk og globalt fokus. Webinarerne er finansieret af Dansk Folkeoplysnings Samråds Udviklingspulje til Folkeoplysning eller med tilskud fra Europa-Nævnet.

Styrket udbud af kurser

Sidste år formulerede foreningen en ny kursusstrategi, og der blev etableret et kursussteam på tværs af de fire teams i sekretariatet.

Med den nye strategi og et dedikeret team ønsker foreningen at styrke kursusudbuddet og udbyde netværk, kurser og konferencer med fokus på de emner, der knytter sig særligt til skoleformen og udviklingen af efterskolepædagogik.

Det er ambitionen, at foreningens kurser henvender sig til både nye og erfarne medarbejdere inden for alle målgrupper og ikke mindst leverer relevante kurser og efteruddannelse.

Derudover har kursussteamet i 2023 arbejdet på en opdatering af kursus hjemmesiden og implementeret et nyt tilmeldingssystem, Nem-Tilmeld, der tilsammen skal gøre det nemmere både at finde og tilmelde sig kurser. Kursus hjemmesiden forventes at gå i luften omkring årsmødet 2024.

Find kurser på efterskolerne.dk/kurser

Udgivelse af Efterskolesangbogen

Efterskolerne har i år fået sin helt egen sangbog. Foreningen overtog Efterskolesangbogen fra KFUM og KFUK ved årsskiftet til 2023.

Formålet med sangbogen er, at unge, der ikke er vant til at synge, eller som kommer fra familier eller miljøer, der ikke bruger fællessang, vil få lyst til at synge, når mange af sangene er kendte fra f.eks. streamingtjenesterne. Og at Efterskolesangbogen kan være med til at understøtte fællesskabet og fælles værdier på tværs af efterskolerne.

Redaktionsudvalget havde ved overtagelsen lagt mange kræfter i at skabe en tredje version af Efterskolesangbogen med planlagt udgivelse i sommeren 2023. Med foreningens overtagelse af sangbogen blev der nedsat et nyt sangbogsudvalg med sangkyndige medlemmer fra foreningens bestyrelse og sekretariat, som gjorde arbejdet færdigt.

I juni udkom så den fine gule sangbog, som indeholder en god blanding af tidens sange. Både rytmiske og mere traditionelle. 17 af sangene i Efterskolesangbogen er for første gang udgivet i en sangbog.

Med den fysiske sangbog følger adgang til digitale slides ved køb af over 50 sangbøger. Derudover er mange af sangene blevet indspillet i instrumentalversioner, som kan sættes på til fællessang, hvis man mangler en pianist eller guitarist.

Efterskolesangbogen indeholder også en lang række såkaldte add-ons, herunder strikkeopskrift, mandalaer, blomster, der kan klippes ud, tips og tricks til efterskolelivet, tankevækkende citater og reflekterende spørgsmål. Og der er enkle instruktioner til, hvordan man kan lære at spille akkorder til sangene på ukulele, guitar og klaver. Tanken er, at Efterskolesangbogen er en personlig sangbog, som eleverne bruger det år, de er på efterskole.

Det er planen, at Efterskolesangbogen skal udkomme hvert fjerde år for at sikre både aktualitet i sangene og for at give skolerne stærkt ejerskab.

Et eventuelt overskud fra salget af Efterskolesangbogen vil blive uddelt som stipendier til elever fra familier med lave indkomster.

Efterskolernes Dag

Efterskolernes Dag er en betydningsfuld dag for efterskolerne. Dagen er både et udstillingsvindue for eventuelt kommende elever og en vigtig markedsføring af skoleformen.

For at skabe opmærksomhed om dagen og inspirere til besøg på efterskolerne planlægger foreningen derfor en kampagne, der giver et indblik i efterskolelivet. I år blev kampagnen fra 2022 'Det er os, der er efterskolen – bliv en del af det hele' genbrugt, og den kørte som betalt indhold på Facebook, Instagram og YouTube målrettet forældre og unge.

Derudover blev der produceret en række trendbaserede videoer til TikTok, da erfaringer viser, at det er en relevant platform at ramme den unge målgruppe på.

Kampagnen kørte i knap fire uger, hvor den nåede i alt 3,1 mio. visninger, heraf alene 1,3 mio. visninger på TikTok. Den totale visningstid af videoerne på alle sociale medier er 3.210 timer, svarende til 134 dage, 19 uger eller 4,4 måneder.

Som et tilbud til efterskolernes egen markedsføring fik alle efterskoler tilsendt billeder og videoer til brug på sociale medier.

Efterskolernes Dag 2023

Evalueringen af Efterskolernes Dag, hvor 205 skoler svarede, viste bl.a. følgende:

- Knap 25 procent af efterskolerne havde flere besøgende end i 2022, mens omkring halvdelen havde samme antal besøgende.
- 99 procent af efterskolerne angiver, at Efterskolernes Dag har stor eller nogen betydning for rekrutteringen af elever.
- 96 procent af efterskolerne mener, at Efterskolernes Dag i høj eller nogen grad er et godt tiltag for fælles markedsføring af skoleformen.

Forberedelse af DGI Landsstævne 2025

Det næste DGI Landsstævne finder sted i Vejle i sommeren 2025, og Efterskoleholdet skal selvfølgelig med.

Styregruppen er etableret og ansatte i august 2023 Lene Bruun som projektleder. Lene Bruun kommer med en baggrund fra lederstillinger i både den kommunale verden og i DGI, hvor hun var team manager for DGI's 11. Verdenshold.

Efterskoleholdets deltagelse i Landsstævnet 2025 strækker sig fra mandag d. 30. juni til søndag d. 6. juli 2025. Selve Landsstævnet starter torsdag d. 3. juli. Forventningen til deltagende antal elever og efterskoler matcher det seneste efterskolehold, hvor der deltog ca. 5.700 elever fra 60 efterskoler.

Der er fuld gang i planlægningen, og det tegner til at blive et fantastisk landsstævne i virkelig gode rammer. Stævnecentrum i Vejle placeres geografisk omkring DGI Huset, og der etableres et stort stævnestadion. Langt den største del af Efterskoleholdets mange aktiviteter og træning vil foregå i og omkring stævnecentrum. Efterskoleholdet indkvarteres på nogle af de mange skoler og uddannelsesinstitutioner i Vejle.

Der blev i slutningen af 2023 ansat et koreografteam til at stå i spidsen for det store show, som vises tre gange på stævnestadion med forventeligt 10.000 tilskuere.

Efterskolernes medieudvalg

Alle medlemmer af foreningen har mulighed for at ansøge om at komme med i Efterskolernes medieudvalg, hvis formål er at generere nye ideer til Efterskolernes trykte og sociale medier samt at give løbende feedback. Udvalget består af syv medlemmer, et medlem fra Efterskolernes bestyrelse samt magasinredaktør og journalist fra Efterskolernes medier. De er valgt for en treårig periode og mødes fire gange årligt.

OK24

Foreningen har et godt og tillidsfuldt samarbejde med Frie Skolers Ledere og Frie Skolers Lærerforening om at skabe gode og attraktive arbejdsvilkår for ansatte på efterskoler.

I 2024 skal der forhandles nye overenskomster i forbindelse med OK24.

Foreningen har i 2023 præsenteret ønsker til de kommende forhandlinger på møder med overenskomstparterne.

Det er et stort ønske, at lærernes lønsystem bliver administrativt forenklet ved at slå alle små overenskomstillæg sammen og lægge dem oveni basislønnen. Og at parterne bliver enige om en lønaftale, hvor der er overensstemmelse mellem lærernes praktikaftale og aftale om aflønning for arbejdsopgaven med at have lærerpraktikanter.

Samtidig er det et centralt ønske, at der indføres mere fleksibel løndannelse for øverste leder ved at åbne for mulighed for, at bestyrelser på efterskoler – som alternativ eller supplement til engangsvederlag – kan aftale midlertidige eller varige tillæg som en del af lønpakken.

Lønundersøgelse

Som et nyt initiativ har foreningen udarbejdet en samlet analyse af lønningerne for alle personalegrupper på efterskoler. På opfordring har KomIT gjort det muligt for skolerne at generere filer med løndata for alle medarbejdere, som foreningen har bearbejdet.

Find lønundersøgelsen på efterskolerne.dk under 'Leksikon'

Internationalt samarbejde

Efterskoleforeningen er fra 2021-2027 akkrediteret som konsortiumansøger til Erasmus+, der er EU's program for uddannelse. Det betyder, at foreningen kan søge EU-midler på vegne af efterskoler, der ønsker at deltage i kurser i Europa.

I 2023 har 40 efterskoler gennemført en lang række aktiviteter med støtte fra Erasmus+ via foreningen.

Ca. 145 ansatte på efterskoler har deltaget i kurser eller andre aktiviteter i Europa om EU, global dannelse eller bæredygtighed. Det har hovedsageligt været studieture til Bruxelles, kursus og kontaktseminar i Paris samt skolebesøg på UWC Robert Bosch College i Freiburg.

14 efterskoler er i 2023 selv blevet akkrediteret til Erasmus+. Foreningen har i den forbindelse oprettet et netværk for de akkrediterede skoler til videndeling og assistance for at få størst muligt udbytte af uddannelsesprogrammet. I september afholdt foreningen et kursus for efterskoler, der ønskede hjælp til ansøgningen for at blive akkrediteret til Erasmus+ fra 2024.

Foreningen har derudover tilbudt efterskolerne en lang række aktiviteter om EU og det europæiske fællesskab:

- Mulighed for Skypemøder med danske medlemmer af Europa-Parlamentet til samlinger og i undervisningen.
- Tilskud til foredrag på efterskolen om EU og klima, europæiske unge eller EU og globaliseringen
- Kurser om EU i undervisningen.
- Frirumsdebatter om EU.

Endelig har foreningen gennemført gratis webinarer til elever, lærere og andre interesserede om europæiske og globale emner. Webinarerne er gennemført i samarbejde med DR Horisont, NGO'er, professorer, journalister og politikere.

Studietur til Grønland

I maj arrangerede foreningen en fem dages studietur til Nuuk i Grønland. 18 ledere og lærere fra ni forskellige efterskoler deltog. Formålet med studieturen var at klæde deltagerne på til at modtage og fastholde grønlandske elever ved at styrke deltagernes kendskab til grønlandsk kultur og det grønlandske skolesystem. Der var besøg hos Uddannelsesstyrelsen, læreruddannelsen, folkeskoler og gymnasium, og der blev talt med både efterskoleforældre, tidligere efterskoleelever og kommende efterskoleelever.

Deltagerne nåede også at nyde den smukke natur i Kangerlussuaq, kaffemik og byvandring. Deltagerne erfarede, at de danske efterskoler har en central betydning for at virkeliggøre de drømme, Grønlands Selvstyre har for de grønlandske

Efterskolernes internationale udvalg

Efterskolernes internationale udvalg har 10 medlemmer fra efterskoler over hele landet, som er med til at kvalificere arbejdet med foreningens aktiviteter målrettet global dannelse.

Udvalget er valgt for en toårig periode og mødes ca. hvert halve år.

unge, og at styrkede danskundskaber er et centralt mål, da det ofte vil være adgangskort til en længerevarende uddannelse.

Samarbejde om sydslesvigiske elever

Foreningen afholder hvert år i samarbejde med Grænseforeningen et 24-timers kontaktmøde i Sydslesvig med deltagelse af lærere og vejledere fra efterskoler og de danske mindretalsskoler med overbygningsklasser.

Formålet er gennem informationsaftener og gratis, korte efterskoleophold at gøre det nemmere for unge fra det danske mindretal at komme på efterskole i Danmark.

Elever fra rigsfællesskabet og det danske mindretal

- 251 grønlandske elever på efterskole i Danmark i skoleåret 2023/24
- 92 færøske elever på efterskole i Danmark i skoleåret 2023/24
- 96 sydslesvigiske elever på efterskole i Danmark i skoleåret 2023/24

Aktuelle projekter

Foreningen samarbejder med en række organisationer om projekter, der relaterer sig til bestyrelsens visioner, indsatsområder og særlige mærkesager. Flere af projekterne er fondsstøttede.

Udover det kommende udviklingsprojekt for 10. klasse, som er beskrevet under punktet 'Visioner og indsatsområder', arbejder foreningen med følgende projekter i 2023.

Frie prøveformer i en præstationstid

Forskningsprojektet 'Frie Prøveformer i en præstationstid' undersøger efterskole- og friskole-elevs læringsudbytte samt pædagogiske praksisser på enten prøvefri skoler eller skoler med alternative prøver.

Center for Ungdomsforskning [CeFU] udfører forskningen i projektet, der forventes at kunne afsluttes i slutningen af 2024. Forskerne er i 2023 blevet færdige med indsamlingen af empiri fra skoler og elever. Derudover er der blevet afholdt et midtvejsseminar.

Projektets hovedleverance er en fagfællebedømt videnskabelig bog med illustrative eksempler og anbefalinger til veje frem for de prøvefri fri- og efterskoler.

Frirummet

Frirummet er et fælles projekt mellem Efterskolerne, Friskolerne og Højskolerne støttet af Trygfonden og Samfonden. Formålet er at forbedre den offentlige samtale – bl.a. via debatformatet frirumsdebatten.

I foråret 2023 udgav Frirummet bogen 'Mod Fællesskab - Børn og unges veje til demokratisk deltagelse', der giver inspiration til arbejdet med børn, unge og demokrati.

I juni 2023 udløb bevillingerne, og Frirummet's aktiviteter er nu forankret i de deltagende skoleforeningers sekretariater, herunder Folkets Journalistpris.

Læs mere på www.frirummet.org

Folkets Journalistpris

Folkets Journalistpris blev i 2023 uddelt for anden gang. Prisen hylder medier og journalister, der nuancerer og inspirerer til deltagelse og gik i år til Zetland. De øvrige nominerede var TV 2 Echo, Klimakabalen, Sein og Østerbro Liv.

I 2023 er der arbejdet med at udvikle prisen, bl.a. et kommende arbejdsdøgn på en efterskole for et panel af unge, et panel af deltagere på tværs af sociale, kulturelle, geografiske og generationalle skel samt juryen med Peter Bro, professor og leder af journalistuddannelserne på Syddansk Universitet, som formand.

Frivillighed på skoleskemaet

Foreningen har sammen med Friskolerne arbejdet intensivt med at udvikle et nyt projekt om frivillighed. Arbejdstitlen er 'Frivillighed på skoleskemaet', og visionen er, at flere børn og unge i grundskolen får erfaring med frivilligt engagement – og dermed bliver en del af et forpligtende fællesskab, der kan styrke den enkeltes trivsel.

Hensigten er at styrke undervisningen i medborgerskab og frivillighed med fokus på aktiviteter, der også kan styrke foreningslivet og lokalsamfundet. Indsatsen skal bygge på samskabelse med eleverne og have et markant fokus på at bygge bro til fremtidens frivillige engagementsformer.

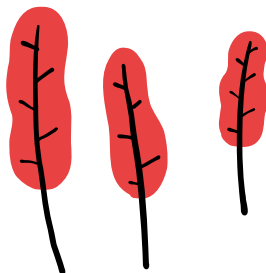
Der bliver i øjeblikket søgt fondsmidler til projektet.

Syng, spis og snak

Efterskolerne, Friskolerne og Højskolerne er gået sammen om at invitere danskerne til fællessang – med støtte fra Nordea-fonden. Formålet er at invitere lokalsamfundet indenfor og sprede glæde via fællessang, fællesspisning og samtale.

60 skoler har deltaget i 2023, heraf 15 efterskoler, og der er blevet afholdt lige under 100 arrangementer.

I den samlede projektperiode, der sluttede i sommeren 2023, har der været afholdt over 400 Syng, spis og snak-arrangementer over hele landet.

Skoleindkøb

Skoleindkøb blev stiftet i 2016 af Efterskolerne og Højskolerne.

Formålet er bl.a. at hjælpe medlemmerne med at lave gunstige indkøbsaftaler. Medlemsskaren tæller både efterskoler, højskoler, frie fagskoler og frie grundskoler. 146 efterskoler er medlemmer.

I 2023 købte medlemmerne samlet ind for ca. 250 mio. kr. gennem Skoleindkøbs ca. 70 aftaler. Mange efterskoler har investeret i energibesparende løsninger i form af varmestyring, varmepumper og solceller. Desuden har 110 efterskoler forlænget skolens tilknytning til Skoleindkøbs cateringaftale frem til september 2026.

Skoleindkøb er fuldt finansieret af et årligt kontingent fra medlemmerne.

Forsøgs- og udviklingsprojekter

Efterskoleforeningen modtager hvert år penge fra Børne- og Undervisningsministeriet til forsøgs- og udviklingsprojekter på efterskoler. Følgende projekter har modtaget støtte i skoleåret 2022/23.

Bjergsnæs Efterskole og Sdr. Feldings Efterskole **'Overgange til nye fællesskaber'**

Udviklingsprojektet har fokus på at understøtte efterskoleelevers overgang til nye fællesskaber i fritidslivet efter efterskolen – primært i idrætsforeningerne. Bjergsnæs Efterskole og Sdr. Feldings Efterskole samarbejder med DGI om projektet, som indeholder undervisningsforløb, erfaringer og gode råd til, hvordan efterskoler kan klæde unge på til at tage et ansvar og være en del af civilsamfundet og foreningslivet, når de forlader efterskolen.

Sorø Gymnastikefterskole **'Større trivsel via elevinddragelse og medindflydelse'**

Sorø Gymnastikefterskole har i samarbejde med virksomheden CompanYoung arbejdet med at øge elevernes trivsel gennem såkaldte mikromålinger. Projektet har skabt positive resultater for trivsel og samarbejde på skolen og styrket elevinddragelsen. Der er desuden udarbejdet en rapport med anbefalinger og opmærksomhedspunkter til især arbejdet med mikromålinger.

Vedersø Idrætsefterskole **'Erfagruppe-etablering i Efterskolernes Midt- og Vestjyske Region omkring elevtrivsel efter Corona'**

Vedersø Efterskole har etableret en erfagruppe, der gennem en lang række netværksmøder har fokuseret på at skabe et forum for lærernes erfaringsudveksling og sparring om elevernes trivsel. I projektet er der udarbejdet en række anbefalinger til netværks- og videndeling mellem efterskoler samt en facebookgruppe.

Ollerup Efterskole **'Seksuel dannelse i efterskolen'**

Projektets formål er at give eleverne indsigter og redskaber til at kunne træde ind i den seksuelle og relationelle verden med frihed og integritet. Gennem projektet er der udviklet og afprøvet en række undervisningsforløb på flere efterskoler, som er samlet i et undervisningsmateriale til efterskolelærere.

Hedens Efterskole

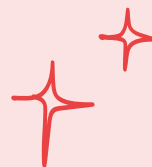
'Teknologisk værksted som redskab til udvikling af sociale kompetencer og konflikthåndtering for særligt sårbare unge'

Formålet har været at etablere et teknologisk værksted til en gruppe elever med sociale udfordringer og med en særlig interesse for teknologi. Samtidig er der arbejdet med, hvordan eleverne via personalets brug af low arousal-metoder bliver bedre til at håndtere konflikter og dermed opnår bedre sociale relationer. Der er lavet en kort dokumentarfilm, der beskriver projektet.

Korinth Efterskole

'Dialogisk undervisning – mellem læring og livsoplysning'

Projektet DIALOG har fokus på at udvikle en levende, inddragende og aktiv tilgang til undervisningen, der fremmer elevernes læring og sociale trivsel, og som om- og oversætter efterskolens hovedsigte om livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse til konkret praksis. Projektet gennemføres i samarbejde med Professionshøjskolen Absalon. Der er udarbejdet et inspirationskatalog.

Eisbjerghus Internationale Efterskole

'Det digitale rum og samvær på efterskoler'

Projektet er et samarbejde med Flakkebjerg Efterskole og har gennem kortlægning af elevernes digitale liv og oplevelse heraf fokuseret på, hvordan det digitale liv på efterskoler spiller ind på både undervisning og samvær. Erfaringerne fra projektet formidles gennem podcasts.

Efterskoleforeningen

'6dialoger'

I takt med flere henvendelser fra efterskoler om krænkende adfærd og seksuelle grænser har foreningen med projekt 6dialoger udviklet et tilbud, der kan hjælpe og inspirere elever og lærere til at sammensætte den helt rigtige forandringsskabende indsats. I en samskabelsesproces med Midtsjællands Efterskole, Sdr. Feldings Efterskole, Efterskolen Flyvesandet og Hou Maritime Efterskole er der udviklet seks aktiviteter i samarbejde med Sex & Samfund.

Brøruphus Efterskole

'Fra 2 til 3 hjem'

Projektet er udarbejdet i samarbejde med Sundevad Efterskole, Flemming Efterskole og Center for Familieudvikling. Målet har været at etablere gruppeforløb for at fremme trivsel og læring for elever fra hjem med skilsmisse, og som dermed går fra to til tre hjem, når de kommer på efterskole. Projektet tager afsæt i børnegruppelederuddannelsen hos Center for Familieudvikling og er mundet ud i en podcastserie i tre afsnit med deltagelse af medvirkende lærere og elever.

Læs mere om forsøgs- og udviklingsprojekterne på efterskolerne.dk

Midt i en reformtid

En af skoleårets overskrifter for foreningen er dialog. Dialog med vores medlemmer. På kurser og konferencer, på regionale møder og i vores medier. Dialog med samarbejdspartnere og politikere. Dialogen er vigtig, og vi vil hermed gerne takke jer alle for dialog i 2023. Tak for gode og konstruktive input, der er med til at udvikle foreningen og skoleformen.

Vi gik i 2023 på sommerferie med en bevidsthed om generel opbakning til efterskolerne efter et forår, hvor vores legitimitet kom i spil i forlængelse af Reformkommissionens anbefalinger, herunder at nedlægge 10. klasse.

Men vi vidste også, at vi ville komme til at kridte skoene igen. For vi lever i en reformtid, hvor mange ting er – eller kan komme – i spil. Regeringen er sat i verden for at skabe reformer. Også på uddannelsesområdet. Det skal vi forholde os til, og derfor skal vi være parate til at handle. Til at udvikle vores skoleform løbende i takt med samfundets udvikling. Ikke mindst vores 10. klassetrin.

Hvor er vi så på vej hen i 2024 og frem?

Efterskoler levede i mange år en forholdsvis stille tilværelse. Det har ændret sig de senere år. Gennem 10 år er elevtallet vokset støt, og unge tager i dag stilling til, om de skal på efterskole eller ej.

Det har fra foreningens side været en bevidst strategi at arbejde for at skabe opmærksomhed om efterskoler ved bl.a. at deltage mere i samfundsdebatten om unge og uddannelse. Herfra skal der lyde en opfordring til alle jer i efterskoleverdenen til også at deltage i debatten.

Med udsigt til faldende ungdomsårgange kan der komme en tid, hvor der kommer færre på efterskole. Vi så det allerede fra dette skoleår, hvor der startede lidt færre elever i forhold til sidste år. Det gør det endnu mere aktuelt at arbejde for at få nye elevgrupper ind på efterskolerne, herunder flere unge fra familier med anden etnisk baggrund eller fra familier, hvor efterskole ikke har

været et valg på grund af et sparsomt kendskab eller manglende økonomi.

I 2024 vil efterskolerne fortsat være i vælten. Vi sætter for alvor gang i vores nye udviklingsprojekt for en ny 10. klasse i begyndelsen af 2024. Vi sætter samtidig fart på et nyt udvalg om bæredygtig dannelse for at inspirere efterskoler i undervisningen.

Sidst men ikke mindst følger vi Trivselskommissionens arbejde meget tæt. Efterskolerne er en del af løsningen for bedre trivsel blandt unge, og vi ser frem til kommissionens anbefalinger senere på året.

Vi er en skoleform for alle, vi har plads til alle, og vi vil til stadighed kæmpe for, at vi fortsætter med at være en vigtig del af unges dannelse og uddannelse. Om de går i 8., 9. eller 10. klasse. På almen, special- eller ordblindeefterskole.

Tak for altid tillidsfuldt og udviklende samarbejde til alle i efterskoleverdenen. Tak til politikere, organisationer og øvrige samarbejdspartnere for med- og modspil. I er alle med til at holde os åbne, skarpe og stærke i bevidstheden om, at det, vi kæmper for, er vigtigt og virker.

"Vi er en skoleform for alle, vi har plads til alle, og vi vil til stadighed kæmpe for, at vi fortsætter med at være en vigtig del af unges dannelse og uddannelse"

Ledelses- beretning og årsregnskab 2023

Ledelsesberetning 2023

Efterskoleforeningen realiserede i 2023 et overskud på 4.061.000 kr. Det er et markant højere resultat end budgetteret.

Overskuddet er påvirket af positive renter af indestående og urealiserede kursgevinster, der efter sidste års tab har rettet sig op, hvilket betyder, at halvdelen af et tidligere tab nu er vundet tilbage.

Vi har udviklet en ny kursusstrategi, så vi i højere grad kan tilbyde kurser til alle typer af medlemmer. Dette har medført et øget antal deltagere på en række kurser, hvilket har medført et overskud på budgettet.

Der kom mange flere deltagere til årsmødet 2023 på Nyborg Strand end forventet. Dette har sammen med en ny prisstruktur bidraget til årets overskud.

I 2023 blev der solgt 9.038 sangbøger, hvilket vi er meget tilfredse med. Salget har bidraget med et overskud på 342.000 kr. efter afskrivninger. Overskuddet skal bruges til uddeling af stipendier.

Kontingent

Skolekontingentet udgjorde 20.700.000 kr. baseret på 31.289 elever á 661 kr. Derudover betaler alle 241 efterskoler et grundkontingent på 15.225 kr., hvilket svarer til 3.700.000 kr. Kontingentindtægter fra personlige medlemmer udgjorde 25.000 kr. svarende til 100 personlige medlemmer.

Udgifter

Den største udgiftspost for foreningen er løn, som samlet udgør 17.196.000 kr. i forhold til budgettet på 17.690.000 kr. Der har været flere vakante stillinger, og ændringer i organisationen betyder, at der har været en lavere udgift til lønninger. Ultimo 2023 er der ansat en ny konsulent.

Derudover har foreningen fastansat en udviklingskonsulent til arbejdet med foreningens pædagogiske aktiviteter, herunder bl.a. Me&We.

Kommunikation i forbindelse med Reformkommissionens forslag om at nedlægge 10. klasse gav en ekstra opgave og dermed også en ekstra udgift, som er en væsentlig post i regnskabet for 2023.

Endelig deltager foreningen i en række projekter, herunder et forskningsprojekt om frie prøveformer i samarbejde med Center for Ungdomsforskning, CeFU.

Uddeling af særlige midler

Som en fast del af sekretariatets arbejdsopgaver administreres midler fra Børne- og Undervisningsministeriet til forsøgs- og udviklingsprojekter på efterskoler, kursustilskud samt orlovsmidler. Derudover uddeles integrationsstipendier og brobygningstilskud.

Budget og kontingent 2024

Kontingentet for 2024 opkræves efter de vedtagne takster på generalforsamlingen i 2023, som er 661 kr. pr. årselev og et grundkontingent på 15.225 kr. pr. efterskole. Kontingentet for andre medlemmer end skoler er 250 kr. pr. år.

I 2024 fokuserer foreningen på bæredygtighed med ansættelse af en koordinator på deltid, som skal videreudvikle og styrke foreningens udvalg og netværk for bæredygtig dannelse.

Udvikling af 10. klasse vil være et gennemgående fokusområde i de kommende tre år. 'Projekt Ny 10. klasse' er sat i gang med ansættelse af en projektleder, og derefter starter samarbejdet med de deltagende skoler i projektet det kommende skoleår. Der er afsat 1.230.000 kr. til projektet.

Efterskolerne.dk udvikles løbende, hvilket der er afsat midler til.

Vi budgetterer i alt med et underskud på 245.000 kr. i 2024.

Forslag til budget og kontingent 2025

Kontingentet for 2025 foreslås fastholdt uændret i forhold til 2022. Det betyder, at grundkontingentet pr. efterskole udgør 15.225 kr. årligt, mens kontingentet pr. årselev udgør 661 kr.

Kontingentet for personlige medlemmer, der ikke er omfattet af et skolemedlemsskab, fastholdes ligeledes på 250 kr. pr. år, hvilket samlet set udgør en kontingentindtægt på 26.000 kr.

De samlede kontingentindtægter forventes i 2025 dermed at udgøre 24.909.000 kr. På denne baggrund forventes i 2025 et underskud på 243.000 kr.

Årsregnskab 2023

Resultatopgørelse 2023 (t.kr.)	Real. 2022	Real. 2023	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Indtægter					
Skolekontingent	23.885	24.384	24.354	24.883	24.883
Medlemskontingent	26	25	26	26	26
Finansielle poster	-2.281	1.605	-60	140	140
Indtægter i alt	21.630	26.014	24.320	25.049	25.049
Udgifter					
Bestyrelsen	-3.350	-4.128	-4.312	-5.640	-5.433
Magasinet Efterskolerne	-501	-264	-585	-375	-375
Årsmøde	-798	220	-775	-480	-480
Kommunikationsvirksomhed	-5.216	-5.557	-4.779	-4.967	-4.994
Efterskolesangbogen	-7	342		501	1.091
Sangbogsstipendier				-501	-1.091
Konsulentvirksomhed	-2.900	-2.723	-4.102	-3.844	-3.877
Sekretariat	-7.578	-8.593	-8.252	-8.606	-8.751
Lokaleudgifter	-976	-1.249	-1.055	-1.312	-1.312
Udgifter i alt	-21.325	-21.953	-23.860	-25.224	-25.222
Afskrivninger			-70	-70	-70
Årets resultat	305	4.061	390	-245	-243

Balance pr. 31. december 2023 (t.kr.)	Real 2022	Real. 2023
Aktiver		
Anlægsaktiver	1.643	1.478
Omsætningsaktiver		855
Tilgodehavender hos bevillingsgivere	2.483	3.025
Tilgodehavender i øvrigt	1.319	618
Tilgodehavender i alt	3.801	3.643
Værdipapirer	10.911	12.025
Likvider	11.540	12.409
Likvide beholdninger i alt	22.451	24.434
Aktiver i alt	27.895	30.411
Passiver		
Egenkapital		
Grundfond	2.500	2.500
Anden egenkapital	8.580	8.885
Overført overskud	305	4.061
Egenkapital i alt	11.385	15.446
Omkostningskreditorer	272	55
Skyldig vedr. bevillinger	4.952	5.038
Skyldig vedr. brobygning	2.700	3.000
Landsstævne 2022	2.935	2.394
Skyldige offentlige ydelser	547	1.206
Skyldige feriepenge	1.173	928
Anden gæld	3.931	2.344
Gæld i alt	16.510	14.965
Passiver i alt	27.895	30.411

Forslag til behandling

FORSLAG 1

Forslag om fællessangens mangfoldighed og Efterskolesangbogens rammer

Forslag til generalforsamlingen

Efterskoleforeningens bestyrelse udarbejder et forslag til kommissorium for udgivelse af fremtidige udgaver af Efterskolesangbogen. Forslaget til kommissorium forelægges på generalforsamlingen 2025 til beslutning.

Kommissoriet har to hoveddele:

1. Målsætning for fællessangen på efterskolerne

Målsætningen begrundes, hvorfor det er en opgave for foreningen at gå aktivt ind i spørgsmålet om sang på skolerne ved at lancere en sangbog. Efterskolernes sangbogsvalg har hidtil været kendetegnet af mangfoldighed, og målsætningen hviler på en grundholdning om at videreføre denne tradition.

2. Efterskolesangbogens rammer og økonomi

Rammerne fastsætter principperne for sangbogsudvalgets personsammensætning og opdrag i forhold til sangbogens indhold og layout. Der udarbejdes en redegørelse for budget og forretningsplan samt forslag til anvendelse af eventuelt overskud.

Motivation

Vi deler bestyrelsens ambition om, at fællessangen har gode kår på efterskolerne. Derfor fremsætter vi et forslag, hvor formålet alene er et ønske om klarhed og dialog om den udvikling, som kan følge med købet og relanceringen af Efterskolesangbogen. Forslaget handler ikke om, hvilke sangbøger, der er bedst egnede til efterskolebrug.

Det er næppe realistisk, at mange skoler køber mere end én sangbog til hvert elevhold. Derfor er Efterskolesangbogen de facto en konkurrent til andre sangbøger.

Efterskoleforeningen har en vægtig stemme og en helt unik kanal til skolerne i form af nyhedsbreve, magasin, kurser, konferencer m.m. Efterskolesangbogen har fra foreningens side derfor en privilegeret status, og dette får naturligvis betydning for andre sangbøger, ikke mindst på længere sigt.

Hvis det forudsættes, at der er et behov for en særlig efterskolesangbog, er det relevant at drøfte med medlemmerne, hvad indholdet af sangbogen skal være, og hvordan den eventuelt skal supplere andre sangbøger. Derfor er en afklaring og formulering af Efterskolesangbogens placering i efterskolemarkedet for sangbøger og af Efterskoleforeningens rolle i den sammenhæng et naturligt grundlag for forlagsvirksomheden.

Vi ønsker i den forbindelse, at medlemmernes indsigt i og indflydelse på Efterskolesangbogens overordnede forhold, herunder sammenhængen mellem målsætning og den færdige sangbog og dens markedsføring, styrkes.

Forslagsstillere

Følgende medlemmer er stillere på vegne af deres skoler:

Eriksminde Efterskole, Lyng Korsgaard
 Viby Efterskole, René Holm Hansen
 Skanderup Efterskole, Rune Peitersen
 Møllerup Efterskole, Anne Dahl Iversen
 Faaborgegnens Efterskole, Simon Voetmann
 Frijsenborg Efterskole, Helle Videbæk
 Ågård Efterskole, Lene Balle
 Ollerup Efterskole, Jesper Vildbrad

FORSLAG 2

Mandat til at arbejde for en ny stipendieordning

Baggrund

I 2016 vedtog Efterskoleforeningens generalforsamling et socialt charter, hvor alle skoler tilsluttede sig en række principper i forhold til at arbejde for, at de enkelte skoler blev mere tilgængelige for unge fra familier med sociale og økonomiske udfordringer. Der er sidenhen taget mange gode initiativer på skolerne, men det ses ikke i statistikken over indkomstfordelingen blandt efterskoleelever, hvor der fortsat kommer en større andel af elever fra familier med høje indkomster.

I efteråret 2023 har bestyrelsen derfor været rundt i vores syv regioner for at præsentere et forslag til en ny stipendieordning, der skal ses som et supplement til de elevstøtteordninger, der findes i forvejen. Det er på baggrund af input fra disse møder, at vi beder om et mandat fra generalforsamlingen 2024.

Formål

Vi vil gerne som skoleform tage et stort socialt ansvar. Det er afgørende, at efterskolerne er mangfoldige. Det er idealet, at efterskolen både socialt og kulturelt skal afspejle det omgivende samfund. Målet er at være hele Danmarks efterskole.

Derfor ønsker Efterskoleforeningen at få et mandat fra generalforsamlingen, så vi politisk i de kommende år kan arbejde på at udvikle en ny stipendieordning, der giver tydeligere økonomiske incitamenter til familier i de lavere indkomstgrupper.

Forslag til generalforsamlingen

Foreningen beder generalforsamlingen om mandat til at arbejde for, at der oprettes en national stipendieordning med en målsætning om 1.200 stipendier årligt. Stipendieordningen skal målrettes familier med lav indkomst.

Forudsætninger

- Stipendieordningen bør tage hensyn til skolernes normale optagelsespraksis og være administrativ enkel
- Stipendieordningen skal så vidt muligt finansieres af nye offentlige eller private midler
- Stipendieordningen skal tilskynde nye elevgrupper, der ellers ikke ville komme på efterskole, til at tage på efterskole

Forslagsstillere

Efterskoleforeningens bestyrelse

Kandidater til bestyrelsen

Seks kandidater stiller op til bestyrelsesvalget.
Tre pladser skal besættes.
Kandidaterne præsenteres på de følgende
sider alfabetisk efter fornavn.

- **Christian Hougaard-Jakobsen**
- **Esben Jensen**
- **Henrik Ottosen**
- **Niels Martin Sørensen**
- **Peter Alkjærsg**
- **Sanne Krause**

Christian Houggaard-Jakobsen

Foto: Brdr. Løkke

Forstander, Midtsjællands Efterskole

Programerklæring

Jeg vil, med udgangspunkt i mit virke på Midtsjællands Efterskole, bidrage til, at vores skoleform fortsat er en vigtig medspiller i den offentlige og politiske debat om dannelse og uddannelse. Det betyder, at vi kontinuerligt må udvikle os. Jeg vil derfor arbejde for, at

- Vi fortsat er tilknyttet grundskolen og særligt for en udvikling af 9. klasse
- Vi bliver bedre til at få flere unge med anden baggrund end dansk på efterskole
- Vi fortsat kan være et reelt tilbud for alle unge uanset økonomisk og social baggrund
- Vi for alvor tager fat på dagsordenen om bæredygtighed og klima
- Vi bevarer vores særlige frihed, både som skoleform og som enkeltskoler, og at vi forvalter den på en måde, der bidrager til unges trivsel og livsmestring

CV

- 1999 – 2003** Læreruddannelse, Haslev Seminarium
- 2003 – 2006** Lærer, Borremose Ungdomsskole
- 2006 – 2008** Lærer, Midtsjællands Efterskole
- 2008 –** Forstander, Midtsjællands Efterskole
- 2015 – 2017** Master i ledelse af uddannelsesinstitutioner
- 1994 –** Frivilligt, organisatorisk arbejde i forskellige organisationer

Stillerliste

Katrine Munk

Ulrik Goos Iversen

Bitten Schjødt Kjær

Thilde Vedel Friis

Marianne Mortensen

Lynge Korsgaard

Jan Coermann

Niels Skak Jensen

Jonas Langborg Hejsel

Kia Mulbjerg Bægaard

Niels Jørgen Hansen

Marie Due Bisgaard

Thorkild Specht

Rasmus Bjørn

Askov Efterskole

Baunehøj Efterskole

Dronninglund Efterskole

Efterskolen Smededal

Efterskolen Solbakken

Eriksminde Efterskole

Flakkebjerg Efterskole

Gørlev Idrætsefterskole

Hardsyssel Efterskole

Haslev Idrætsefterskole

Haslev Idrætsefterskole

Høng Efterskole

Høng Efterskole

Hårslev Efterskole

Karen Toftlund Krog

Helle Spanggaard

Jeanette Friis Agergaard

Trine Skårhøj

Morten Horsholt Mikkelsen

Mette Sanggaard

Per Krøis Kjærsgaard

Helge Andersen Lund

Peter Munk Povlsen

Jannik Kildorf

Tine Engell Kjølner

Kastanievej Efterskole

Midtsjællands Efterskole

Midtsjællands Efterskole

Midtsjællands Efterskole

Nøvlingsskov Efterskole

Ollerup Efterskole

Osted Efterskole

Ryslinge Efterskole

Tommerup Efterskole

Tølløse Slots Efterskole

Waldemarsbo Efterskole

Esben Jensen

Foto: Henning Hjort

Bestyrelsesmedlem, BGI akademiet

Programerklæring

Efterskoleforeningen skal være den interesseorganisation, medlemsforening og folkelige bevægelse, som er med til at sikre og udvikle vores unikke skoleform. Efterskolerne skal være en mulighed for alle unge.

Efterskoleforeningen er hele skoleformens forening, derfor er det væsentligt med repræsentanter fra bestyrelserne, skolernes bagland, i Efterskoleforeningens bestyrelse.

Mine kompetencer ligger i stor erfaring fra eget arbejdsliv i efterskolen som både lærer og forstander, samt foreningserfaring. Min foreningsoptik er derfor både medarbejderne, lederne og bestyrelserne: Ordentlige arbejdsforhold på skolerne. Klædt på til ledelse. Involvering af skolernes bestyrelser.

Foreningen skal være synlig, vedholdende og seriøs i samarbejdet med andre organisationer og i sparringen til det politiske lag.

CV

Læreruddannet

PD i Ledelse

HR i personalejura

Lærer, Nr. Broby og Glamsbjerg

Forstander, Vejstrup Efterskole

Efterfølgende midlertidig forstander på flere efterskoler

Engagement og bestyrelsesinvolvering i Lærereforening og Lederforening.

Bestyrelsesmedlem på BGI akademiet

Bestyrelsesmedlem i Efterskoleforeningen de seneste 7 år. Aktiv i økonomiudvalg, OK-udvalg, 10. klasseudvalg, udvalg om ledelse og bestyrelse samt i arbejdet med foreningens kursusstrategi. Har de seneste 6 år fungeret som foreningens kasserer.

Stillerliste

Lars Kristensen
Ulrik Goos Iversen
Lars Kirkegaard
Helle Vestergaard
Troels Ross Petersen
Troels Aamand
Jan Møller Nielsen
Mette Ibsen

Torben Vind Rasmussen
J.P. Nielsen
Karla Yrsa Heilmann-Larsen
Mette Junker
Anne Tingager

Agerskov Ungdomsskole
Baunehøj Efterskole
Bernstorffsminde Efterskole
BGI akademiet
BGI akademiet
Bjergsnæs Efterskole
Brøruphus Efterskole
Den danske Design- og Håndværksefterskole
Efterskoleforeningen
Efterskolen PLAY
Efterskolen Smededal
Hald Ege Efterskole
Hjemly Idrætsefterskole

Mogens Madsen Zabel
Mette Romer
Olav Storm
Bente Moustén
Pia Nørmølle Andreassen
Peter Munk Povlsen
Elke Brøns Kaczmarek
Annika Klevang Kristensen
Stine Bossen Davidsen
Marie Klit
Kirsten Weile
Tine Engell Kjølser

Nordfyns Efterskole
Oure Efterskole
Ranum Efterskole College
Ringe Efterskole
Sportsefterskolen Aabybro
Tommerup Efterskole
Vandel Efterskole
Vejstrup Efterskole
Vesterdal Efterskole
Vestfyns Efterskole
Virgsted Efterskole
Waldemarsbo Efterskole

Henrik Ottosen

Foto: Privatfoto

Bestyrelsesformand, Efterskolen for Scenekunst

Programerklæring

Efterskoleforeningens oplæg til fælles grundstruktur på 10. klasse er spændende, og det vil jeg gerne være med til at videreudvikle. Jeg vil arbejde for, at rammerne kommer til at understøtte elevernes lyst til at lære og fordybe sig, uden at de bliver hæmmet af egne og samfundets krav.

Der er stort politisk fokus på efterskolerne. Jeg vil arbejde for, at vi bliver tydeligere både internt i skoleformen og udadtil i samfundet omkring den store betydning, mangfoldighed har i forhold til skoleudbud, og at vi definerer og redefinerer en frihedens pædagogik, som gør frihedens potentiale tydelig ift. elevernes læring og dannelse og til at lave skole.

Jeg vil arbejde for en styrkelse af efterskolernes bagland. Det er en udfordring på de enkelte skoler, men det er også en udfordring, vi har som skoleform. Jo større bagland vi har, jo mere vil vi også være forankret i samfundet.

CV

Læreruddannet 1987, Århus Seminarium.

Lærer, Århus Efterskole, 1988–1999. Herunder udvikling af en projektorienteret 10. klasse og en særlig ungdomsprøve som alternativ til folkeskolens afgangsprøve.

Cand.pæd. studier 1994–2000.

Underviser på læreruddannelsen i Jelling siden 1999.

I 00'erne facilitering af udviklingsprojekter og pædagogiske dage på efterskoler og friskoler.

Tilknyttet National Videncenter for Frie Skoler 2011–2014.

Del af initiativgruppe, der fik etableret Jelling Friskole.

Bestyrelsesmedlem på Efterskolen for Scenekunst 2017. Siden 2018 som formand for bestyrelsen.

Medlem af Efterskoleforeningens bevillingsnævn siden 2022.

Stillerliste

Esben Jensen

Mette Ibsen

Anders Iburg Andersen

Bent Nielsen

Heine Boe

Mia Ostenfeldt

Sanne Skov Christensen

Tommy Hansen

Gitte Sommer Harrits

Maria Vinding Perera

Peter Korsbjerg

Brian Ovesen

Lars Fey

BGI akademiet

Den danske Design- og Håndværksefterskole

Efterskolen for Scenekunst

Efterskolen for Scenekunst

Efterskolen for Scenekunst

Efterskolen for Scenekunst

Efterskolen for Scenekunst

Eriksminde Efterskole

Femmøller Efterskole

Femmøller Efterskole

Frijsenborg Efterskole

Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole

Peter Gordon

Thomas Hagge

Peter Fog

Jens-Jørgen Jensen

Anne Dahl Iversen

Bo Thorup

Kim Klokose

Kathrine Svane Christiansen

Kenneth Faber

Nicolaj Odbjerg Sørensen

Sofie Ravn Habekost

Birgitte Gamborg Isaksen

Hou Maritime Idrætsefterskole

Klejtrup Musikefterskole

Kvie Sø Efterskole

Lunderskov Efterskole

Mellerup Efterskole

Midtjysk Efterskole

Rudehøj Efterskole

Sundeved Efterskole

Vandel Efterskole

Vandel Efterskole

Vandel Efterskole

Aarhus Efterskole

Niels Martin Sørensen

Foto: Brdr. Løkke

Forstander, Lystruphave Efterskole

Programerklæring

De stærkeste rødder har træer i blæst.

Efterskolerne er Danmarks bedste tilbud til unges udvikling. Jeg vil arbejde for fortsat udvikling af det tilbud, særligt for de unge, der skal kæmpe mest for at få sin grunduddannelse.

Da Danmark blev et demokrati, fandt Grundtvig og andre det vigtigt, at det folk, der nu skulle bestemme, blev et oplyst folk. Det er, trods god skolegang og masser af uddannelse, stadig en reel og vigtig udfordring. Derfor er efterskolernes vigtigste opgave at unge kan skabe godt værdimæssigt fundament for:

- at leve sit liv og tage gode beslutninger.
- at tage ansvar for de fodaftryk de sætter hos andre og på planeten.

Det vil jeg kæmpe for i bestyrelsen.

CV

Konsulent i KFUM og KFUK i 5 år.

Lærer i de frie skoler i 6 år.

Med i initiativgruppe bag ordblindееfterskolen, Lystruphave Efterskole. Forstander på skolen siden starten i 2002.

I 15 år siddet i netværket af Ordblindееfterskolerne og har været med til at oparbejde det brand, samt delta-get i årlige møder i UVM om udvikling af ordblindes vilkår v. afgangsprøver.

Lærer siden 1991.

Narrativ og systemisk lederuddannelse.

Ledelse af en skole i udvikling.

Diplom i ledelse.

Diplommodul i bæredygtig virksomhed
- forretningsudvikling.

Stillerliste

Morten Ahle
Heine Ravnholt
Marianne Mortensen
Anette Smed
Niels Eskildsen Kridal
Erik Junker
Søren Jeppesen
Lars Steen Hansen
Thomas Vinter
Asbjørn Andersen
Birgit Steffensen
Gorm Olesen
Mette Dahl Kirk
Michael Breinholt Christensen

Blidstrup Efterskole
Bork Havn Efterskole
Efterskolen Solbakken
Farsø Efterskole
Gylling Efterskole
Hald Ege Efterskole
Hald Ege Efterskole
Hestlund Efterskole
Hjembæk Efterskole
Lystruphave Efterskole
Lystruphave Efterskole
Lystruphave Efterskole
Lystruphave Efterskole
Lystruphave Efterskole

Michael Yde Hansen
Anne Dahl Iversen
Morten Horsholt Mikkelsen
Alexander Fangel
Jytte Salmonsens
Paw Hansen
Christina Flyman
Tonny Dall Sørensen
Asbjørn Lyby
Martin Diget Aamann
Kirsten Weile

Lystruphave Efterskole
Mellerup Efterskole
Nøvlingsskov Efterskole
Rågelund Efterskole
Silkeborg Efterskole
Sjærringvold Efterskole
St. Andst Efterskole
Sydvestjyllands Efterskole
Sdr. Feldings Efterskole
Vesterbølle Efterskole
Vrigsted Efterskole

Peter Alkjær

Foto: Charlotte R. Tegen

Lærer, Eisbjerg International Efterskole

Programerklæring

Mit kandidatur bygger på 3 grundpiller:

Medlemsdemokratiet i førersædet. Flere medlemmer i Efterskoleforeningen skal inddrages i beslutningsprocesser og være medskabere af efterskolerne. Det skal være en naturlig forlængelse af at brænde for sin egen skole, at brænde for skoleformen.

Vi skal stille os der, hvor de kan se os. Vi skal lykkes med at få unge med anden etnisk baggrund og i udsatte positioner på efterskole ved at møde dem der, hvor de er. Herudover arbejde på at skabe stærkere partnerskaber med foreningslivet omkring dette.

Frem med den folkelige oplysning. Folkelig oplysning skal have mere fylde, for i den tradition sætter vi livsoplysning og demokratisk dannelse i bevægelse. Efterskolerne skal derudover være en platform for at give unge en større stemme i samfundsdebatten.

CV

- 2021 – 2023** Udvikler og projektansvarlig på det pædagogiske udviklingsprojekt: 'Det digitale rum og samvær på efterskoler'
- 2023 –** Medlem af udvalg bag kursus for nye efterskolelærere
- 2019 –** Medlem af medieudvalg, Efterskolerne
- 2018 –** Lærer og vejleder, Eisbjerg International Efterskole
- 2016 – 2018** Forskningsassistent på forskningsprojektet: 'Dannende undervisning og samvær på efterskoler', Videncenter for Frie Skoler
- 2015 – 2019** Læreruddannelsen, UCL
- 2012 – 2015** Bsc. Market and Management Anthropology, SDU

Stillerliste

René Thomsen
Andreas Vind
Margrethe Brunsbjerg
Bitten Schjødt Kjær
Charlotte Tegen
Kåre Kramer
Lennart Bach
Linda Erlund Enslev
Mads Poulsen
Ritt Kristensen
Stefan Ting Graf
Tina Ginnerup Jespersen
Anne-Mette Pinderup
Kamilla Pablo Schmidt

Bernstorffsminde Efterskole
Brøruphus Efterskole
Brøruphus Efterskole
Dronninglund Efterskole
Eisbjerg International Efterskole
Eisbjerg International Efterskole
Eisbjerg International Efterskole
Eisbjerg International Efterskole
Eisbjerg International Efterskole
Eisbjerg International Efterskole
Flakkebjerg Efterskole
Flakkebjerg Efterskole
Flemming Efterskole
ISI Idrætsefterskole

Kim Koch Rasmussen
Ann Katrine Breth Pedersen
Thilde Damgaard Ravnsbæk
Mette Jacobsen
Møllerup Efterskole
Ranum Efterskole College
Ringe Efterskole
Vedersø Idrætsefterskole

Sanne Krause

Foto: Mikkel Jul Brogaard

Lærer, Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole

Programerklæring

Efterskolen kan spille en central rolle i bekæmpelsen af den mistrivsel og sårbarhed, vi ser blandt unge. Jeg brænder for mangfoldighed, dannelse og er lige nu bl.a. optaget af spørgsmål som:

- Hvordan hjælper vi de unge til bedre trivsel?
- Hvordan håndterer vi stigende brug af nikotinprodukter?
- Hvordan hjælper vi unge med grænser og seksualitet?
- Hvad gør vi for at færre elever afbryder efterskoleopholdet?

Jeg er ikke alene optaget af at lave god efterskole, jeg er også, som tillidsrepræsentant og lærer, optaget af hvordan det går hånd-i-hånd med et godt arbejdsliv. Jeg kan bidrage med erfaringer fra mange år i efterskolen, som debattør, som tillidsmand og som et menneske, der er optaget af den frie skoleverden, ungdomskultur og samfundsforhold.

CV

Jeg arbejder på Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole som lærer og tillidsrepræsentant. Jeg er uddannet fra Den frie Lærerskole og har efterfølgende engageret mig i Lærerskolens tillidsmandskreds. Jeg er engageret i den frie skoleverden og initiativer der understøtter de fælles formål fx Frirummet og Syng, Spis og Snak.

2013 –	Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
2020	Konfliktcoach
2018	Debatpilot Frirummet
2015	TR-uddannelse, FSL
2014 –	Tillidsmandskredsen, DFL
2012	Læreruddannet, DFL

Stillerliste

Katrine Munk
Thomas Tarp Hansen
Astrid Porsmose-Overgaard
Mads Bakken Hansen

Niels Boelsmand
Lise Hegelund Appé
Julie Korsgaard Andersen
Lynge Korsgaard
Per Slyngborg
Malthe Wilhelm
Camilla Skaaning Jakobsen
Michaela Madsen Zabel
Mogens Madsen Zabel

Askov Efterskole
Askov Efterskole
Baaring Efterskole
Bramming Gymnastik- & Idrætsefterskole
Efterskolen Ådalen
Elbæk Efterskole
Eriksminde Efterskole
Eriksminde Efterskole
Kastanievej Efterskole
Koldingegnens Idrætsefterskole
Levring Efterskole
Nordfyns Efterskole
Nordfyns Efterskole

Cæcilie Tindbæk Steffensen
Danny Andersen
Mathilde Bonde Broberg
Helge Andersen Lund
Rune Peitersen
Anders Kjeld Finnerup

Louise Stage Røyt

Rasmus Sort Riis

Rasmus Seistrup

Anne Finnerup
Wicki Gyldenkærne
Peter Aagard

Onsild Idrætsefterskole
Osted Efterskole
Ranum Efterskole College
Ryslinge Efterskole
Skanderup Efterskole
Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
St. Andst Efterskole
Tølløse Slots Efterskole
Vesterdal Efterskole

Hold dig opdateret

efterskolerne.dk

Følg os på de sociale medier

Efterskolerne

efterskolerne

Efterskolerne

efterskolerne

Efterskolerne

Vil du modtage foreningens nyhedsbreve?

Tilmeld dig på efterskolerne.dk/nyhedsbreve
eller via QR-koden herunder

